

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
Pe jumătate an 12 "
Pe 1 lună 2 "
Nrul de Duminică pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.

Pentru România și străinătate nrul de zi pe an 40 franci.

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE se primesc la administrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

TRIBUNA

Scopul nemărturisit.

De dr. Dionisie Stoica.

S'a fost năpăstuit presa maghiară cu o furie, demnă de ea, asupra deputațiilor noastre și asupra poporului românesc întreg, decretând cu multă emfasă totala lipsă a culturii pentru cel din urmă și tendința de-a înăbuși propășirea culturii pentru cei dintâi.

— Cum, ce fel de luptători sunt aceia, cari se întrec a protesta și a obstrua în contra unui proiect, care are de scop îmbunătățirea sorții materiale a învățătorilor, a pionierilor culturali? Luptători, apostoli ai unui neam!? Dimpotrivă, dușmanii cei mai înverșunați ai culturii, *dușmanii propriului lor neam*. Aceștia sunt deputații naționaliști!

Și într'adevăr este paradoxal, ca luptătorii propășirii unui neam să protesteze împotriva urcării salarelor învățătoresți, dela cari depinde în cea mai mare măsură soarta culturii neamului. Și este și mai paradoxal, ca un neam întreg să protesteze în contra ameliorării soartei învățătorilor lui. Culmea o ating însă învățătorii, cari înșiși își ridică cuvântul și nu vreau să primească urcarea de salar, pe care le-o proiectează Apponyi.

Presa maghiară și-a putut permite, să facă din deputații naționaliști vrășmași ai culturii, iar din neamul românesc un element incult. Ce zice însă acuma față cu protestul învățătorilor înșiși!? Ca să fie logică ar trebui să continue:

— N'am greșit când am spus, că poporul valah e un soi de oameni imbecili, cari se împotrivesc în ruptul capului pă-

trunderii razelor pline de lumină și căldură, pe care le împrăștie cultura. Ați mai auzit, ca cineva să nu voiască a fi mai bine plătit pentru munca grea, pe care o săvârșește zilnic!? Numai în capete valahe pot sălășlui asemenea gânduri încălcite!

E un mare paradox în principiu, adevărat, ca cineva să fie contrar al urcării salarelor învățătoresți și e și mai paradoxal dacă acest cineva este însuși învățătorul.

Dar paradoxul e numai aparent. Iar presa israelito-maghiară voiește să îmbete lumea cu această aparență. Adecă a voit. Căci i-a fost atât de tras de păr argumentul, încât s'a deochiat.

Astăzi toată lumea știe, că românii nu protestează în contra ameliorării soartei materiale a învățătorilor, ci împotriva meșchinului proiect al lui Apponyi, care *nu că ne-ar maghiariza*, dar ne va opăci dezvoltarea culturală în mod simțitor. În contra acestui obstacol ne ridicăm cuvântul și protestăm. Așadară nu în contra progresului cultural, ci dimpotrivă, în contra împiedicării lui. Căci proiectul lui Apponyi nu ajută, ci oprește în dezvoltarea lor culturală milioanele de suflete cu graiu nemaghiar. Că octoarea limbei maghiare și ingerința factorilor administrativi ai statului în școlile confesionale este nefastă culturii pentru naționalități, e atât de ușor de priceput. Acest lucru îl știu și ungurii, în frunte cu Apponyi și în coadă cu presa lor.

Cine sunt dară contrari ai culturii? Noi, ori ei!?

Nu e deci nelogic, dacă protestăm în contra proiectului, care va avea ca urmare stagnarea noastră culturală. Din contră, ne

incumbă cea mai sfântă datorință, să-l respingem.

Urcarea proiectată a salarelor!? E o cursă bine ticluită din toate punctele de vedere. A avut ministrul în vedere ameliorarea soartei învățătorilor? Poveste. A făcut până acuma vr'un guvern ungar un pas cel puțin în folosul economic și cultural al poporului? La aparență, da.

E o cursă urcarea salarelor și pentru naționalități și pentru poporul maghiar. Pentru noi, ca să ne cadă în ea învățătorii, după ce pe preoții au voit să-i deoblige prin congruă, iar pentru poporul maghiar, ca apoi să-l poată îmbăta cu rezultatele maghiarizării, din care cât e lumea nu se va alege nimic.

Proiectul acesta întreg e o mare tragere pe sfoară pentru poporul maghiar și pentru stat, și o mare calamitate pentru naționalități.

Și acest dezastru nu e o urmare a tendinței de maghiarizare, precum s'ar crede. Nu, pentru că *tendința de maghiarizare însă e numai o armă puternică în mâna stăpânirii de-a susține și pe mai departe interesele marilor proprietari de azi, urmașii feudalilor din evul de mijloc.*

Poporul în țara noastră în realitate și azi e vasal și geme sub jugul feudalismului civil și clerical. Tot ce se face pentru el sunt numai podoabe externe netrebnice, menite de a-l seduce.

Poporul maghiar e sedus — cu șicanele de maghiarizare îndreptate în contra naționalităților. Naționalitățile sunt luate la țintă, ca poporului maghiar să i-se dea ceva fictiv în schimbul rămânerii sale în sclăvia evului mediu.

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Slăbiciunea inimii.

Comunicare făcută la Academia Română în ședința dela 27 Martie 1907 de dl prof. dr. V. Babeș.

Pentru a lămurii chestiunea dacă slăbiciunea inimii este produsă prin o leziune a mușchiului inimii sau dacă provine din leziuni, cari își au sediul în afară de inimă, am întreprins studii amănunțite, fiind ajutat de preparatorul institutului de bacteriologie dl dr. Panea, ale căror rezultate sunt în scurt cele următoare:

Într'un număr de 100 cazuri de autopsie, în cari există în viață o slăbiciune a inimii, am găsit leziuni ale miocardului, pe când în alte 100 cazuri, fără simptome cardiace, aceste leziuni lipseau.

Aceste leziuni au fost în multe cazuri foarte importante, fără a se putea presupune vre-o leziune după examenul cu ochiul liber.

Leziunile cele mai frecvente în cazurile examinate de noi sunt:

a) Degenerescența grăsoasă a cărei întindere și frecvență n'a fost îndestul de apreciată până acum, poate din cauză că vechile metode pentru constatarea ei erau mai laborioase și mai puțin demonstrative; putem însă afirmă pe baza cercetărilor noastre și în contra opiniunii autorilor, că acolo unde eră pronunțată degenerescența grasă, erau și în viață semnele unei slăbiciuni ale inimii. Chiar la persoane grase, slăbiciunea inimii nu corespunde grăsimii interstițiale, ci unei degenerescențe grase a fibrelor musculare;

b) Necroza hialină și diferite forme particulare de atrofie și de hipertrofie a fibrelor musculare, aceste leziuni corespund întotdeauna unei slăbiri însemnate a inimii;

c) Diferite forme de scleroza și fibroza. Abia există cazuri cu simptome cardiace în cari să nu se găsească și scleroze și fibroze, deși de multe ori limitate;

d) Subpericardita de asemenea foarte frecventă și abia amintită până acum. M'am convins că o iritațiune continuă deși mică a pericardului produce multe din simptomele slăbiciunii inimii și se întinde și asupra miocardului;

e) Leziunile cele mai grave se găsesc la arteroscleroza inimii, cărei corespund și cele mai grave simptome de slăbiciune ale inimii.

Printre leziunile fine parenchimotoase, semnalam ca nefiind descrise sau considerate, următoarele forme: infiltrațiunea fibrinosă a fibrelor musculare, necroza lor centrală, nedozitățile hialine intersegmentare, structura fină e febrei și a nucleului hipertrofic, diferite forme de regenerarea fibrelor pornind dela fibrele musculare existente, transformațiunea sclerosă a fibrelor musculare.

În ce privește leziunile cronice, insistăm asupra topografiei și asupra diferitelor forme a sclerozei și fibrinozei, găsind tipurile următoare: scleroze periarteriale, scleroze fasciculare perivascularare, scleroze venoase pătrunzând în fașiile musculare, fibroze interfasciculare, fibroze difuze, scleroze interfasciculare și forme de tendinoase.

Leziunile descrise explică deci slăbiciunea inimii fără să avem trebuință a recurge la leziuni particulare nervoase, pe cari altfel nu le-am găsit în cele mai multe cazuri examinate. Admit că

inima slăbește mai mult la oamenii cari au și alte boale, boale organice ale inimii, arteroscleroza, netrite, anemie, boale de pulmoni și de pleura, boale infecțioase sau resturile acestor boale; însă aceste boale nu pot produce semnele și consecințele slăbiciunii inimii, fără ca mușchiul inimii să fie alterat în modul arătat de mine.

Dacă anume autori străini n'au ajuns la această convicțiune, cauza este că nu au lucrat cu metodele întrebuițate de mine și cari pun în evidență leziunile importante ale mușchilor inimii.

Importanța practică a acestor cercetări rezidă în posibilitatea de a preveni îmbolnăvirea mușchiului inimii, pe când dacă am admite că slăbiciunea inimii ar fi atributul inevitabil al diferitelor leziuni în afară inimii, am fi dezarmați, recunoscând la ce organe ar trebui să ne îndreptăm pentru a evita consecințele grave ale boalei sau având a face cu leziuni extracardiace înrădăcinate și cari nu se pot vindeca.

Te roș, nu mă trezi!

Tradusă de Avram Indreica.

Sunt singur... stau și meditez. Pe masa din naintea mea se află în neorânduială: cărți, chipuri, reproduceri. Privesc chipurile, statuiele, palatele de pe vremea renașterii. Palatul Rucella din Florența, castelul Ritti, capela dela S. Lorenzo, frumseța și tesaurul criptei monumentale a familiei de Medici; mă minunez și sunt cuprins de un tainic gând.

Ideile mele luându-și sborul, rup vâlul de ceață

Ce li-se dă însă naționalităților în schimbul aceleiaș sclăvii, în schimbul șicanelor continue și în schimbul proiectatei lor opăcirii culturale? Le asigurază pentru învățătorii lor urcarea lefurilor. *Voiesc să cum-pere așadară pe învățătorii naționalităților pentru a se ține și pe mai departe în iobă-gie popoarele acestei țări.*

Tendința de maghiarizare nu e scop, e mijloc: mijlocul de a se susține supremația feudalismului și clericalismului modern. Cei de sus sunt conștii de absurditatea maghiarizării și de nesuccesul ei; sunt însă și mai conștii de eficacitatea exploatării ei în serviciul intereselor celor două instituții medievale.

Intellectualii maghiari, bine înțeleși, sunt aderenți și luptători însuflețiți și convinși ai crezului celui nou. Aceștia formează a treia ceată, trasă pe sfoară.

Scopul însă scuză mijloacele...

Aehrenthal la Berlin. Se anunță din sursă bine informată, că ministrul externe-lor, baronul Aehrenthal, va sosi la Berlin în 30 l. c. iar în 1 Maiu se va prezenta în audiență la împăratul Wilhelm. Aehrenthal va petrece în capitala germană trei zile.

Asociația medicilor din Budapesta, ținând Joi ședință extraordinară, înainte de-a trece la ordinea de zi, a discutat asupra chestiei deputatului Vaida. Și aceiași medici, cari înainte cu câteva luni i-au adus mulțumită protocolară dlui dr. Vaida pentru activitatea sa parlamentară în interesul igienei publice a țării, alaltăieri s'au grăbit să se scandalizeze — pentru »ținuta necvalificabilă«, pe care a dovedit-o medicul român în camera ungară.

Ge-am făcut până acum.

— Un rezumat înainte de vreme. —

Am pornit mișcarea pe trei linii: în popor, în biserică, în parlament. Pe toate trei liniile am obținut rezultate mai mult ori mai puțin pozitive. În ce măsură — asta e che-

și străbat departe... până în regiunile unde se înalță colinele artistice ale lui Ghiberti, statuiele de marmoră ale lui Danatello; producțiunile de porfir și lustru ale lui Verocchio și Robia; suvenirile funebre ale lui Michelangelo; portretele atârnaătoare ale lui Botticelli; madona lui Leonardo; stanzurile loggele și frescurile lui Rafael Santi; puterea creativă a unui Brunellesco, Bramante, Tiziano, Coreggio; înaintarea glorioasă — iar după mai multe sute de ani trecerea, căderea și pustiirea unui Thorvaldsen.

Printre literile cărților, între șirele reproduse ale incorei compozițiuni artistice vieța se mișcă: O mie de demoni ai frumșetei cuceritoare, a tinereții veșnice și a bogăției vieții acesteia ne ispitesc și se joacă cu noi. Castelul din Florența e lăcașul petrei, marmorei, lustrului, grandiosității, — precum marele visător: Emil Zola — de creațiune, de producțiune ne vorbește: Arta, din harfa ei de ocol își cântă doina de bucurie a vieții; dar și puterea scrutativă a acesteia n'a putut cunoaște urgisirea, câte comori, și câtă frumșete are pământul. Câte comori încunjură cedrul, lemnul de ulei și floarea de acaș. Câte grăunțe ascunde un mănunch, cât aur ocna — numai să vie, să se nască Coreggio, Michelangelo, Leonardo, Zola, Ruschiu, Georgiu Doja, ca omenimea acolo la ascunsele comori din tainicele sinuri ale pământului să poată străbate. În țarine poporul mișunând caută un nou izvor; înaintea lui e pământul, stânca din biblie, dar nu-și are pe Moise al său, ca cu toiagul făcător de minuni să o deschidă, să o despice. Aceasta e deosebirea între noi și perioada renașterii.

A stagnat productivitatea, ni-a atras evul mediu

marea viitorului s'o dovedească. În momentele acestea, când încă mai avem câțiva pași, de cei mai hotărâți, până la sfârșit — nu putem aduce judecată definitivă. Cel mult câteva observații. Acestea le vom spune acum. Ele ne pot fi încă de folos, la pașii din urmă.

Adunările populare. Acestea au întrecut așteptările chiar și ale celor mai optimiști. Numărul lor se apropie de 50. Se țin până și în părțile cele mai neîndrăznețe în ce privește *manifestarea* sentimentului național. Căci, este lucru știut: nu sentimentul național ne lipsește nouă, ci îndrăzneala mărturisirii!

Adevărat, adunările noastre populare nu sunt un factor constituțional. Ele nici asemenea nu se pot cu *referendum*-ul șvițeran (adunarea poporală a unui canton) care exercită dreptul de veto, iar în unele contoane chiar și de inițiativă — în legislatură. Cu toate aceste, ca manifestarea de voință a poporului suveran ele nu pot fi ignorate cu desăvârșire. Nu pot fi ignorate mai cu seamă într'un stat a cărui reprezentanță parlamentară nu este voința nefalsificată și clară a poporului. Bluntschli zice, că precum în statele unde *voința* poporului adunat poate provoca schimbări de guvern, stăpânește anarhie, tot așa, în statele unde guvernele nu țin nici cât de puțin seamă de *dorința* poporului adunat, stăpânește cel mai cras despotism!

La noi însă *adunările populare mai aveau o menire deosebită.* Anume — iarăși o dovadă că suntem stat balcanic — majoritatea parlamentului nostru împreună cu guvernul, vine cu ciudata acuză, că un partid, al naționalităților, nu este reprezentantul legal al unui număr oarecare de cetățeni, ci stă în parlament *din voința proprie.* Da, cam asta se exprimă în cuvintele: »ați ajuns în parlament numai și numai prin agitație«. Nu mai căutăm, oare dacă celelalte partide au ajuns în parlament din o voință mai curată și mai conștie (fără agitație și pre-

siune) decât partidul naționalist. În loc de a răspunde cu întrebare la întrebare, cu negație la negație — cum ar fi fost mai ușor, și mai echitabil — partidul naționalist a hotărât să dea dovezi despre legitimitatea sa. Adică, în cazul de față, despre legitimitatea acțiunii sale. A hotărât astfel, ca să nu exerciteze nici cea mai mică influință în mersul adunărilor de protestare. Poporul trebuie să-și manifeste dela sine voința. Și trebuia să și-o manifesteze în două direcții: negativ față de un proiect de lege care-l atacă, și pozitiv pentru un partid politic care-l ia în apărare.

Poporul român, convocat în adunări — ce anomalie de parlamentarism balcanic? — trebuia să decreteze legitimitatea partidului naționalist! Trebuia, oarecum, să-și aleagă din nou deputații, în împrejurări și după un termen necuprins în lege! În asta zace deosebita importanță — și rezultatul pozitiv — al adunărilor populare, de protestare. Protestare în contra proiectului nelegal și mai cu samă nedrept și protestare în contra contestării despotice, cu care partidul naționalist a fost dintru început întimpinat.

Căci, nici asta nu poate fi taină pentru cel ce privește în adânc și în dos: teoria agitației (aplicată particular și asta) s'a născocit numai pentruca guvernul și majoritatea să aibă un pretext formulat, de ce nu *recunoaște ca partid* pe deputații naționaliști. Din capul locului, ne întrebăm indignați — și ne dăm explicația numai prin apropierea de Balcani, ne întrebăm: ce teză a constituției face atârnaătoare dela guvern și dela majoritate, (cu oarecare abstracție am putea zice: dela parlament) *recunoașterea unui partid??* Partide se creiază și se recunosc ele pe sine! Ca depozitare ale unei părți de suveranitate, ele nu au lipsă de un Dumnezeu creator, tocmai fiindcă sunt depozitare *suveranității.* Până și partidele subversive, dar mai cu seamă cele sănătoase și neatârinate. — Și în acest caz însă am fost slabi ori chibzuiți, nu știu, și

în misticismul religios, iar egoista necrezibilitate a evului nou în lupta pentru pâne. Un nou renaissance dorim, dar nu vine, întârzie. Michel Angelo, Fizzano, sunt în mormânt.

Apostolii renaissance-ului ne-au învățat, cum e nefermura frumșetă a vieții, câtă energie a creațiunii s'a realizat în peatră, marmoră, porfir, lustru; — oamenii periodului renaissance au început opera lor sublimă cu ridicarea milioanelor de robi strănși de prin toate hotarele lumii, să servească mândriei Rome, prin ridicarea urmașilor acelor străini, a căror dorință era: pâne și circus, cu arta edificării bisericilor, dar producțiunea nouă într'atâta a rămas.

Au venit invaziunile barbare, omenimea a ajuns în organizarea statelor, fantaziile religioase, vieța economică a evului mediu, și nici acum nu s'a eliberat din ele. Cădem fără puteri și blăstămăm; pe fața clasei muncitoare undulează dureroasa urmă a suferinței, ca și Michelangelo pe statuia lui Moise. Printre noi circulează răsbunător Tiziano, spiritul lui Botticelli, a căror putere creativă și cugete compromițătoare — opere de sublimă infrumșetare a vieții — au fost împedecate în dezvoltarea lor de barbarismul vieții.

Noi câțiva în adevăratul calvar al vieții moderne, chinurile lui Tautatus le suferim. Vieța, acest inquisitor neîndurat, disprețuiește multe din adevărurile noastre cele mai mari, cele mai sfinte. Oamenii de cuget și de știință propagă și arată, că puterile producătoare de pâne: pământul și capitalul cu ce plan, cu ce cultivare le-ar putea ridica la o adevărată comoară pentru multele milioane de robi flămânzi; pun bază

orașelor-grădini, conduși de sănătoasa idee, că starea mizeră a locuințelor nu poate fi o problemă de ignoranță, Ferri și Garafalo — pe urma lui Lombozzo — pregătesc deplina reformă a dreptului de pedeapsă, în loc de a edifica temnițe, ei răresc și stărpesc mlaștinele vieții sociale, și totuși nouă dat ne este să privim, cum sunt duși morții și răniții în temnițe și spitale, cum ne răresc rândurile alcoolul, sărăcia, prostituția, și lupta pentru pâne. Noi deja nu locuim în castelul din Florența și străzile, palatele și casele noastre de locuit nu sunt împodobite cu sculpturile periodului renaissance.

Și poate că doar nici atunci n'au palpitat imile mai cald după vieța artistică-estetică ca și acum. Credința în cea lume a nimic-o știința Voltaire-ilor și a Darviniștilor; răsplata noastră în cea lume e vieța artistică eternizată în piatră marmoră, scrutarea după pâne în sinurile pământului, credința în puterile creatoare. Iubirea vieții păgâne a unui Leonardo și Brunellesco — vieța încătușată și de rob acelor ca și George Doja — ne binecuvântă sau urgisește. Aceasta e tragedia noastră, aceasta e Golgota vieții moderne.

Concepțiunile noastre științifice lumești, noi și noi tesauri descopăr în vieța, ca și barbizonii, impresionistii, prerafaeliții. Millet, Corot, Constable și Vatts, cari în pictură au descoperit colori noi, puterea colorilor, liniile stilizate — și compozițiunile.

Înaintea plăcerilor, trebuie să cădem să ne frângem. Spiritul omului modern e mai revoltător mai păgân decât al apostolilor periodului renaissance și mai frânt, mai supus, decât al robilor cărători de pietri la zidirea piramidelor din

am căutat să răspundem cu fapte pozitive, cu dovezi, în loc de contestări — contestațiilor. Iată, cu deosebire prin ce a crescut importanța adunărilor de protestare!

Rezultatul în orice caz este mulțumitor. Dovada e sigură, complectă, și energică.

Despre protestările celorlalte foruri va veni vorba mai târziu. Tot atunci vom arăta și urmările dezastruoase ale pasivității, în timpul căreia s'a adevărit și acum — poporul nostru a rămas corigentent în școala politică, a pierdut în unele locuri aproape toată înțelegerea pentru chestii politice. Și despre natura și esența proiectelor de rezoluție cu acel prilej.

Acuma, ne restrângem a aduce adunările populare în legătură cu lupta parlamentară, pentru a cărei sprijinire s'au făcut ele mai cu seamă. Nimic mai adevărat, influența spirituală și morală au avut în măsura cea mai mare asupra acestei lupte. S'ar fi așteptat însă cu drept cuvânt, ca această influență să nu fie curat spirituală, numai de cei influențați simțită, ci ca să fie cât se poate de vădită, de accentuată, de scoasă în evidență.

De aceea, este încă foarte puțin ceea ce au făcut mai mulți oratori din partidul naționalist, pomenind, așa în trecut, despre »justele mișcări ce stărnește în afară de parlament atacurile proiectului.« Era de neapărată nevoie, ca pe lung și temeinic, să zicem o cuvântare întreagă, să se fi ocupat exclusiv cu a desfășurarea a lămurii, și a accentua adevăratul rost al adunărilor populare. Trebuia spus expres, că ele sunt surrogatul luptei din parlament. Astfel se putea întâri încetul cu încetul în dezvoltarea constituționalismului o convingere mai categorică despre importanța adunărilor populare.

Observația aceasta nu voeste să fie în dauna nimăruia. Ea poate servi numai de pildă a faptului recunoscut, că ne lipsesc vederile largi în politică. Iar observația, prea ușor poate fi privită ca »mintea cea din urmă«.

S. C. D.

Gizeh. Suntem numiți artiști ai vieții, dar în realitate suntem comedienții vieții. Măscărici, comedienți.

Materia noastră e aurul sunător, încordarea până la extrem și cât pot birui cele două mâni, dar puterea noastră se mistue în căutarea materiei, în viața privată, în căminul familiar, în tinerețe și bătrânețe noastră nu-i nici un decor, nici un ornament strălucitor, nu-i mărime, nu-i estetică.

Până suntem tineri ne edificăm cuibul, unde și putem odihni, iar dacă fecioara rătăcește pe dinaintea noastră, frumseța ei uimitoare ne ademenește, o urmărim, alergăm după ea, ca frunțile noastre să le încununăm cu frunzele de viață, să ne înălțăm la sferele de fericire ce ni-le inspiră frumseța ei, — dar prevăzând desiluzionarea, retrogradăm, abzicem, ca nu cumva părechea noastră urzitoare de visuri, de speranță să o înlănțuim în șirul condamnaților căutători de pâine de corabia veșniciei lupte.

Și totuși numai în trecut trebuie să ne întoarcem după ideale mari. Totuși numai atunci ne palpitează inima cu mai mare putere, când ne plimbăm printre palatele cu arbori de ulei și frescuri pururea tinere și printre suvenirile funebre ale Florenței. Încă numai din depărtare,

Din România.

Consiliul comunal al Capitalei (București) dându-și demisia și aceasta fiind primită, ministrul de interne a numit următoarea comisie interimară: Costescu-Comăneanu, mare proprietar, fost sepetor, Al. Djuvara, avocat, fost ministru, Procopie Dimitrescu, mare proprietar, fost primar al Capitalei, C. F. Robescu, fost primar al Capitalei, Vintilă Brătianu, mare proprietar, fost deputat și secretar general al ministerului de finanțe; I. Saita, fost prefect de poliție și Emanuil Culogiu, avocat, fost prefect, fost deputat.

Un ordin de zi al dlui general Tell. Dl general Tell, cu ocazia ieșirii la pensie, a dat următorul ordin de zi trupelor din divizia 8 a.

»Prin înaltul decret No. 1075 s'a primit dimisia mea din serviciul activ, pe ziua de 1 Aprilie 1907:

Incredințez comanda diviziei colonelului Georgescu A., până la sosirea comandantului titular.

Ofițeri, subofițeri și soldați,
Zilele de grea cumpănă prin care a trecut țara în acest din urmă timp a dat ocazie oastei române să dovedească temeinic, încă odată, neșarmurita sa dragoste pentru țară și credință către Tron.

M. S. Regele v'a trimis călduroasele sale mulțumiri.

Mă despart de voi cu mâhnire, dar cu mulțumirea sufletească că munca noastră, a tuturor, n'a fost zadarnică.

Nu pregetați însă scumpi camarazi. Oastea nu poate sta pe loc; trebuie să propășească necontenit.

La muncă, deci, cu toții și din răspuțeri ca armata română să merite veșnic încrederea pusă într'ansa de țară și Rege, ca El să ne poată zice încă și totdeauna:

Țara, împreună cu Mine, vă mulțumește și în viitor ca și în trecut, după credința în Dumnezeu, în voi ostași credința își pune.

Vă urez sănătate.

Veniturile pescării or Statului pe anul 1906—1907 au fost de 3,200.000 lei.

Prevederile budgetare fiind de 2 milioane 200.000 lei, veniturile pe anul trecut dau un excedent de 1 milion de lei.

Incassările din taxele vamale pe luna Martie au fost de 4,068.225 lei, cu un plus de 1,150.340 față cu aceeași lună din 1906.

Dela 1 Aprilie 1906 până la 31 Martie 1907

după descrieri și reproduceri, câtă frumsețe vedem! Și cercetând acest templu al puterii și înțelepciunii vieții păgânești, mai sonor ne strigă Michelangelo. El care a avut sinistra presimțire, că după o înflorire scurtă barbarismul ajuns la putere nouă, va rupe florile periodului renaissance și redute va ridica spre împiedecarea planurilor și zădărnicierea visurilor sale artistice. După moartea papei Iulius II-lea a fost incredințat să-i pregătească el suvenirul funebru. Figuri alegorice au vorbit de neglijența științei și a artei, — statuia lui Moisi însă a fost semnul grabnicei veniri la putere a bizantinismului. A simțit Michelangelo și puternicele sendințe, cari nu l-au lăsat să termine funebra suvenir. De atunci statuile sale exprimă cel mai negru pesimism. Epitaful comandantului Guillena l'a format Noaptea... noaptea periodului renaissance, — simbolizată de o femeie în doliu, — iar din jos cuvintele.

»Fericii sunt cari n'aud și nu văd
Te rog nu mă deștepta, vorbește mai încet.»

Din partea puterii creative încătușate, un strigăt de durere a fost acesta. Tragedie veșnică. Câți călători ai calvarului, câte suflete mari și chinuite sufăr azi această robie? (După M. Nagy.)

veniturile vamale au fost de 40,182.977 lei, cu un plus de 3 milioane 617.031 lei față de același interval din anul trecut.

Față cu prevederile budgetare pe exercițiul 1906—1907, încassările vamale au dat un plus de 22,862.877 lei.

D. Ion Kalinderu a primit următoarea adresă dela locuitorii de pe Domeniul Coroanei Mălini, din jud. Suceava:

»In zilele de grea cumpănă pentru scumpa noastră țară, fiind călăuziți de părinteștile d-v. povețe, avem deosebită plăcere a vă înștiința că pe Domeniul Coroanei Mălini nu s'au semnalat nemulțumiri din partea sătenilor.

»Respectuoși vă adresăm mulțumirile noastre pentru dragostea și inima caldă cu care o-rotiți pe țaranul român.

»Vă rugăm a depune omagiile noastre de nemărginit respect și iubire la picioarele tronului M. S. Regelui.»

In numele sătenilor:

(ss) Primar, G. Sofronie; preoți: Econ. D. Mălniescu, Gr. Niculescu, Petre Gavril; învățători: G. D. Papadopol, Calipso Papadopol, P. Herescu, I. Gavrilovici, Eleonora Gavrilovici și G. Todicescu.

De-asemenea dl Kalinderu a primit și următoarea telegramă:

»Locuitorii din Listeava de pe Domeniul Coroanei Sadova, recunoscători pentru sfaturile d-v. totdeauna binevoitoare, se simt prea fericiti de atitudinea liniștită ce au putut păstra în mijlocul unor sate în plină rebeliune. Ei vă asigură de iubirea și devotamentul ce poartă pentru binefacerile primite și înțeleptele d-v. îndemnuri, și vă roagă cu deosebit respect să binevoiți a depune la picioarele Tronului M.M. LL. Regelui și Reginei prinusul lor de iubire, supunere și credință.

(ss) I. Iliescu, președintele comisiei interimare, Dum. Iliescu, preot, I. Dumitrescu, învățător, G. D. Lazar, delegatul sfatului, P. I. Iliescu, D. D. Done, frunțași.

In interesul neamului?

Suntem în toila luptei. Românii de pretutindena în vederea atentatului, ce li-se plămădește, se mișcă și prin proteste se afirmă pretinzând, ca voința, interesele și posibilitatea de o dezvoltare liberă a neamului românesc să fie luate în seamă la croirea legilor.

Lupta aceasta e purtată cu arme inegale. Pe deoparte minoritatea atacată în interesele cele mai vitale, dreptatea cauzei și convingerea sfântă, pe de altă parte majoritatea, puterea brutală și tendința nenaturală de a despoia un popor băștinaș de individualitatea sa etnică, de a-i deține condițiile dezvoltării naționale și de a-l contopi cu forța într'o rassă de tot opusă, atât ce privește originea, cât și însușirile etnice.

Fiind aceasta tendința vădită a majorității conduse de principii mahiavelistice în urmărirea scopului ei și, cunoscând acest scop atât de agresiv față de noi, întreb, poate exista suflare românească, care să se pună în serviciul ei, să-i dea sprijinul său, ori să-i promoveze chiar și numai indirect prin fapte sau ținută pasivă aspirațiile?

Hotărât că întrebarea aceasta cuprinde implicite răspunsul negativ, ce-l dă bona fide orice judecată logică, obiectivă, orice om cu scaun la minte.

Nu arareori însă se întâmplă, că legi abstracte, deși se bazează pe dreptatea cea mai firească, aplicate în cazuri concrete nu corespund în tot cuprinsul lor realității, stării faptice a lucrurilor. Acest adevăr, de astădată trist, ne vedem îndemnați să-l constatăm cu atât mai dureros și în cazul de față, în urma unor evenimente mai recente.

ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnisorul curții regale,
atelier de instrumente medicale-chirurgicale — **UJVIDEK.**

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistire, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

Nu ne doare, când e vorba de așa numitele oi pierdute ale neamului, de cari fiecare popor are; nu ne doare fiindcă sunt apariții sporadice, ivite dintr'un egoism material, fie în calitate de funcționari, cedând presiunii, ce exersează organele statului asupra lor, deoarece presupun totdeauna un imbold egoist, interes material, caracter josnic, însușiri nedemne, lipsă de porniri nobile. Nu ne doare mult, fiindcă constituiesc o pierdere (e netăgăduit pierdere) cantitativă, nu și calitativă.

Dar ni-se strânge inima de durere, când preținși conducători ai neamului, factori în viața noastră culturală, cunoscători ai stării drepturilor și pretenziunilor noastre, când ei, cari prin poziția, ce ocupă în sânul societății sunt predestinați să fie tălcuitoarii intereselor neamului, luminătorii masei, luptători de frunte, când și ei se încumetă să observe o ținută, pe care numai dela pierdută neamului am aștepta-o.

Orî cât de regretabil, e totuși fapt îndeplinit, că d-nii dr. Franku Amosz și dr. Daiănu Illés din Cluj, — pe cari până acum îi cunoșteam sub numele cinstit dr. Amos Frâncu, avocat și dir. de bancă românească, și dr. Ilie Dăianu, protopop român — în ziarele »Budapesti Hirlap» și »A Nap» — binecunoscute nouă ca organe de presă, cari nicidecum n'au lăsat trecută ocazia, fără ca să-și manifesteze bunăvoința, indulgența și cantitatea mare de imparțialitate, de căteori tratau chestiile, cari atingeau naționalitățile și îndeosebi pe noi românii — în ziarele amintite au lansat câte o declarație, menită să desmintă acuzele mârșave, aduse activității politice a numiților domni. Numiții domni în desmintirile publicate resping categoric și cu indignare învinuirile, că d-lor ar fi instigatorii și conducătorii poporului român în mișcarea generală, ce s'a pornit pentru a protesta contra proiectului lui Apponyi, pentru a declara solidaritate cu deputații români, doborând însinuările, că poporul român n'ar aproba procederea bărbătească a deputaților săi. Tot acolo se declară numiții domni de dușmani neînduplecați ai politicii deputatului Vaida și fac toate acestea în interesul neamului.

Prin urmare: doi fruntași români recurg la mijloacele scrise, ca să timbreze de nebazate acuze grave, ridicate contra lor. Și anume ce acuze? Că ar fi conducătorii poporului în mișcarea de protestare.

Doi fruntași români sunt indignați, că li-se atribuie de cătră cei dela cârmă acel rol dejositor.

Doi fruntași români se spală în organele numite mai sus, în fițuicele, cari zi de zi, exemplar de exemplar aduc invective nerușinate contra neamului român, prezentându-l în înfățișare obscură, în lumina cea mai mincinoasă.

Oare cei doi fruntași români nu fac parte din neamul românesc? Nu se indignează, când văd procedura tendențioasă a foilor maghiare, cari ne ponegresc în chip și fel, voind astfel să umple lacuna lipsei de argumente, pe care le-o creează nedreptatea cauzei lor?

Și totuși, când aceleași foi maghiare fac părtași pe d-nii dr. Franku Amosz și dr. Daiănu Illés la ținuta — după ele incuailificabilă — a poporului român, numiții domni uitând celelalte nenumerate ofenze aduse neamului românesc, grăbesc să se justifice, pentru că, vezi Doamne, așa prelinde onoarea de cavalier, iar onoarea neamului poate fi călcată în picioare.

Au mai aflat de lipsă cei doi fruntași, să-și precizeze și punctul lor de vedere ce privește politica. Aici d-lor sunt dușmanii politicii dlui Vaida, pe care nu o pot aproba una cu capul, fiind diametral opusă cu vederile profanate din parte-le.

Trăgând concluziile firești, cari rezultă din enunțările acestea patriotice, dl Vaida, și în consecință deputații români nu ar proceda pe calea dreaptă, nu ar reprezenta în mod fidel opinia publică română, mâncarea lor s'ar sprijini numai pe o fracțiune a neamului românesc, pe când masa mare a poporului nu s'ar identifica cu ținuta deputaților, cu gravaminele și postulatele contemplate de ei. Nici chiar inteligența nu ar sta pe partea lor.

Iată concluzia naturală, care în ultima analiză nu este alta, decât motivarea adusă de foile maghiare șoviniste și folosită și în dietă pentru a acoperi incapacitatea de a motiva față de apucăturile bazate românești și preterarea ostentativă a cererilor deputaților români.

Ce sunt dar declarațiile din chestie?

O unealtă mai mult în argumentarea sofistică a adversarilor!

Și n'au întârziat foile maghiare să prezinte opiniei publice acest mărgăritar de argument eclatant, dela izvor.

»Erdélyi Hirlap» ziarul utopist din Cluj, publică în nrul din 14 Aprilie n. a. c. un articol intitulat »Pop Csicsó és az »Erdélyi Hirlap» (Pop Cicio și »Erdélyi Hirlap»); aici între altele pentru sprijinirea vederilor sale în chestia naționalităților se revelează și următoarele:

»...a tény az, hogy a józanabb gondolkodású oláh ajku magyarok, nem azonosítják magukat a nemzetiségi klub intencióival. És Vajdáért sem hajlandós késhegyre menő harcot folytatni. Ugy látszik, Pop Csicsó ur nem olvasta Daiănu Illés dr., kolozsvári gör. kath. fősperes és Franku Amos dr., kolozsvári ügyvéd nyilatkozatait, a melyek egyáltalán nem tartalmazznak dicshimnuszokat Vajda Voivoda ur höstettei felett».

În traducere: :

»...adevărât e, că maghiarii cu buze valahe, cari cugetă mai calm, nu se identifică cu intențiile clubului naționalist. Și pentru Vaida nu sunt aplicați să poarte luptă până la os. Se vede că dl Pop Cicio n'a citit declarațiunile lui dr. Ilie Dăianu, protopop gr. cat. în Cluj și a lui dr. Amos Frâncu, avocat în Cluj, cari nici decum nu conțin imnuri de preamărire asupra faptelor eroice ale dlui Vaida Voevod».

Mai e lipsă de comentariu?

Și să mai adăugăm, că desaprobaria politicii dlui Vaida, cum spune una dintre declarații — se face în interesul neamului. Nu încapă în doială, că aici interesul neamului se aprețiază după măsura și calapodul interesului personal. E evident cu iar și din tonul declarațiilor, că numai acesta a putut fi imboldul, numai de aici a putut proveni inspirația, al cărei product sunt frumoasele declarații. Pentru că i învederat, că ascușul lor vrea să se 'ndrepte contra persoanei dlui Vaida.

Să nu credem, că — dupăcum și în declarațiile de față se sulevează chestii de interes public, principii politice, de dragul unor interese personale — să nu credem că avem de-a face cu o apariție singulară.

Să mărturisim, că acest păcat grasează la anumiți fruntași, dătători de ton în societatea românească din Cluj, ca o adevărată epidemie permanentă; să mărturisim, că acolo, unde pentru binele obștesc și reușirea cauzei se recere desinteres și o abnegație desăvârșită, preponderanța intereselor personale, dimpreună cu politica de pasivitate îndârjită și rău interpretată au creat situația nefirească și regretabilă, în care se află poporul român, ca român în comitatul Cojocnei.

Iată roadele politicii românești, care umblă să se justifice în presa adversară nouă.

Iată pentru ce nu se poate ținea în orașul Cluj adunare de protestare, cu toate că în oraș sunt 8 mii de români, iar în întreg comitatul au majoritate absolută și covârșitoare.

Iată pentru ce neamul românesc din comitatul Cojocnei e cât se poate de înapoiat și desorientat politiceste, fiindu-i totodată disciplina de partid terra incognita.

Astfel, pe lângă toată majoritatea numerică, cu care le place fruntașilor nostri să se laude, la alegerile trecute abia au cutezat să candideze român într'un singur cerc electoral, fiind convinși a priori, că românul va cădea.

În halul acesta ne-a adus, adică a lăsat să ajungă neamul românesc din acest comitat inteligența, care, în ciuda adevărului, afirmat și de poet, că unde-s doi puterea crește, își epuizează puterile sale prin neînțelegeri și frecări cu frații săi de aceeași limbă, de același sânge.

Ingrijorajă întrebăm, până când va dura starea aceasta anormală, care cauzează atâtea pierderi!?

Un student universitar român din Cluj.

Articolul 12.

— Raport telefonic din Camera ungară. —

Budapesta, 19 Aprilie.

Discuția asupra acestui articol, întreruptă ieri, urmează înainte. Deputații naționaliști iau des cuvântul, și motivează pe larg marea nedreptate a acestui articol, care este

o vădită agresiune în contra școalelor nemaghiare.

Se plâng și celelalte confesiuni, pe cari asemenea le jignește adânc dispoziția, ca »ajutorul de stat să se poată lua numai decît, dacă în comuna respectivă, zidește și statul școală».

De altă parte, mamelucii vor să fie și mai dihai decît ministrul. Ei propagă amendamente de înăsprire.

Cu toată vorba asta multă, desbaterile nu au caracter de obstrucție.

Momente deosebite nu prezintă nici discuția aceasta amănunțită. Aproape toți oratorii maghiari sunt avertizați să revină în chestie.

Dintre deputații naționaliști, singur Al. Vaida și N. Oncu lipsește. Și unul și altul din cauze grave. Dar, lipsa dlui Vaida se simțeste bineșor. Nu numai din partea noastră. Ai putea zice că mai mult din partea contrară. Nagy Gyurka și Markos nu au pe socoteala cui să-și satisfacă necesitățile sufletești de a insulta. Pe băncile gazetariilor și chiar la unii din stînga părerea de rău e sinceră. »Așa om distins și de treabă!» — s'aude pretutindeni.

Înainte a ordinea de zi ministrul de culte prezintă un nou articol, în locul celui (7) revocat ieri.

La articolul 12 iau cuvântul o grămadă, și fac deosebite observații. Apponyi, Levai, Blaho, Bethlen, Chernoch, Vertán, Goldiș, Szabó, Bohus, Leitner.

La ora 1 se trece la votare. Articolul se primește cu neînsemnate amendamente propuse de Veres și Apponyi. Bine înțeles, îndată ce se trece peste votare, părinții patriei se grăbesc în culoare și bufete.

Articolul 13.

Bozoky, cunoscut de când luase și el ținută în contra proiectului, fiindcă nu urmărește ștatificarea complectă, crede că acest articol le înlesnește prea mult nepatrioților, să ajungă la școală de stat. — O spune serios, dar ascultătorii zimbesc.

Chernoch. Califică de *rapire a dreptului* dispoziția articolului.

Bella face propunere ca cele 2 propoziții dela început să fie suprimate.

Mai vorbesc **Molnár** și **Apponyi**. Articolul se primește cu un neînsemnat amendament al ministrului.

Articolul 14.

Vorbește **Goldiș** și **Chernoch**. Cu o modificare stilistică a lui Chernoch se primește în grabă și acest articol.

La orele 3 se ridică ședința.

Terorizarea studenților români.

Lui Vaida încă nu-i dau pace.

Budapesta, 19 Aprilie.

Astăzi la orele 10 s'au prezentat în fața decanului Kmetty, studenții în drept români, chemați ieri, ca din senin, fără nici o explicație. Din cei 64 chemați, numai jumătate aflase despre chemare, și se prezentase înaintea cunoscutului șovinist, care astăzi făcea pe generosul — viclean. Absența lor a fost scuzaată.

Măria sa, își luă aere grave, și începu numai decît:

»Din propria mea hotărâre, am făcut ceretarea asta. — Am văzut anume o mică știre (întră cele ale zilei) în »Bud. Hirrap«. Aflu din ea că dv. ați exprimat neclintită aderență lui Vaida, pe care știți bine, întreaga opinie îl osândește. Despre aceleași lucruri am informație verbală, dela o persoană stimată, și o *scrisoare recomandată* (oare nu dela partidul naționalist din Cluj?) vrednică de toată crezarea. Vă aduc aminte de jurământul ce ați făcut la intrarea în universitate, și vă spun sincer, că până la un loc eu țin explicabilă iubirea de neam a dv. Și vă întreb verde întrucât sunt adevărate știrile primite?»

Din partea tinerimei a răspuns dl Novacovici. Explicările date s'au cuprins în proces verbal. Decanul era viclean. Neconținut își pomenea imparțialitatea și echitatea, crezând să poată încurca. Din partea tinerimei s'au spus cam următoarele:

»Tinerimea nu a ținut nici o adunare cu caracter oficios. (Kmetty a întrebat în deosebite-rînduri: nu careva societate a convocat adunarea?) A fost o convenire prietenească între pahare. Mai mulți inși au pledat tocmai pentru a nu intra în mișcările politice. Și la convenirea asta întreaga tinerime a luat parte, nu numai studenții în drept. Simpatiile manifestate dlui Vaida sunt de caracter particular. Ele se referă la suferințele dlui Vaida îndurate pe nedrept, iar nu la incidentul din parlament».

Măria Sa sucea în dreapta și în stânga, da de s'ar putea acăța de ceva, însă n'a izbutit să scoată la iveală nici un mare păcat. S'a mulțumit deci cu o dojană aspră, încruntată, cu vinele umflute.

»D-v. în țara asta aveți să trăiți. Cum îndrăzniți și numai prin gând, să vă arătați solidari cu un om, pe care inșiși tovarășii lui l-au reprobat?! Prin asta dați chiar acestora un vot de blam» — spune una boacăna și alte câteva de acestea.

»Acuzații voiau să-și lămurească punctul lor de vedere, însă judecătorul nu i-a lăsat la cuvânt. A spus, că cercetările sale nu vor avea urmări mai grave, dacă studenții români vor rămânea liniștiți.

Adică tot noi hoții de păgubași. Studenții maghiari pot în dragă voce să discute cum să spargă ferestrele și capetele, cei români însă — rabde.

De altmintelega avem a face mai mult cu niște năzbutii fanfarone și grandomane. Dovadă, că decanii celorlalte facultăți nici degetul nu-și mișcă în fața uriașei primejdii ce amenință patria.

Ceva caracteristic. Mai mulți studenți maghiari, cari așteptau rezultatul »audienței«, zimbeau ironic:

»Apoi d-voastră mai așteptați dreptate? Rideți odată — și treceți mai departe».

Audiența a ținut 1 oră.

Din străinătate.

Intrevederea dela Gaeta între regele Angliei și Italiei a avut loc Joi. Întâlnirea suveranilor a fost cât se poate de prietenească.

»Nationalzeitung« din Berlin afirmă, că această întâlnire n'a produs nici o consternație în Germania. »Tribuna« din Roma se grăbește și ea la rândul său, să declare, că tripla alianță nu e amenințată. Italia îi rămâne credincioasă și pe mai departe. De asemenea se afirmă, că relațiile dintre gu-

vernul englez și german nu s'au înăspriț din incidentul acestei mult comentate întrevederi.

Grava situație din Belgia. Berlin 18 Aprilie. »Berliner Tageblatt« află din Belgia că situația devine din zi în zi tot mai critică.

Nu se știe ce va decide regele a cărui reînnoire în țară e așteptată.

Mâne și poimâne liberalii și progresiștii vor ține mari meetinguri contra guvernului și contra regelui.

Deputatul socialist Wanderwelde care se află bolnav în Italia a plecat spre Bruxelles deoarece în partidul socialist e iminentă o criză: o parte fiind de părere să se formeze un bloc al tuturor partidelor, cealaltă parte, majoritatea, fiind de părere că trebuie să se lucreze pentru proclamarea republicei.

Bruxela, 19 Aprilie. Manifestul partidului muncitor din Belgia, apărut ieri, se ridică vehement în contra violării parlamentului și provoacă poporul, ca să demonstreze în interesul timpului de lucru de 8 ore. Liberalii și radicalii pretind disolvarea camerei.

Regele Eduard la Petersburg. Se anunță din Londra, că după încheierea alianței anglo-rusești în chestia Persiei, Afganistanului și Tibetului, regele Eduard va face vizită la Petersburg, îndată ce referințele interne ale Rusiei vor permite acest lucru. Pertractarea alianței decurge favorabil și se va cădea de acord, chiar și în cazul, că situația internă a Rusiei n'ar fi destul de solidă.

Lord Cromer, rezidentul ministerial englez în Cairo, care acum se depărtează, a fost foarte stimat din partea chedivului, deși între ei s'au ivit adeseori divergențe. Chedivul a dat un prânz în onoarea lui Cromer, la care au fost invitați toți ministrii.

Expozeul ministrului de finanțe englez. Ministrul de finanțe al Angliei, *Asquit*, și-a făcut alaltăieri expozeul în cameră. Excedentul anului trecut este de 5.399.000 funți sterlingi. Suma aceasta va fi întrebuințată pentru acoperirea unei părți a datoriei statului. În anul financiar din urmă, spune ministrul, că atât comerțul intern cât și cel extern a înflorit, deși pe piața de bani s'a simțit lipsă de parale. Cheltuielile anului viitor financiar (1907—8) pot fi evaluate la 140,757.000 funți sterlingi, iar intratele al 144,190.000.

Deschiderea celei dintâi diete bure a avut loc la 21 Martie a. c. A fost de față lume multă de tot. Deputații Van der Merwe, Delarey, Du Toit, Malan, Marais, Van Zyl și ceilalți buri de frunte erau în haină neagră și cu cravată albă, iar farmerii și păstorii în haine simple, toți cu barbe și cu părării »bure«. După răboiul crâncen, purtat cu atâta vitejie, iată-i pe buri primind dreptul constituțional de a și conduce inșiși destinele. Anglia a observat, că Africa de sud nu poate fi exclusiv engleză. Și a fost atât de cuminte să-i câștige pe buri, dându-le drepturi.

Parlamentul a fost deschis cu mari ceremonii din partea lordului *Selborne*, reprezentantul regelui Eduard.

Cu ziua aceasta s'a început un nou period în vieța Transvalului.

Apărarea națională.

Protestul sinodului parohial din Arad.

Cu privire la protestul sinodului parohial din Arad, anunțat deja de noi, ni-se trimite acum în copie din procesul verbal următorul:

ESTRAS

din protocolul ședinței ordinare a sinodului parohial gr. român din Arad, ținută la 1/14 April 1907 sub presidiul protopopului tractual Vasiliu Beleş fiind aleși ca bărbați de încredere domnii Alexandru Pecican și Ioan Luca, iar de notar Iosif Moldovan.

În fața primejdiei de care este îngrozită și tulburată întreaga societate, îndeosebi fiii credincioși ai bisericii lui Christos în urmarea proiectului despre »Raportul de drept al școlii elementare de caracter confesional« depus spre dezbateră parlamentului prin contele Apponyi, ministrul cultelor și al instrucțiunii publice, în care se intenționează distrugerea legăturii dintre biserică și școală și scoaterea învățătorilor de sub scutul și influința bisericii,

Sinodul parohial înainte de a intra în ordinea zilei ocupându-se de această afacere și văzând zădărnicită stăruința școlii de a putea da patriei fii adevărați și crescuți în spiritul religiunii și pe baza principiilor creștinești profesate, de cel mai mare dascăl al lumii, Domnul nostru Isus Christos; văzând periclitată în existența lor cele mai sfinte așezăminte ocrotitoare și conservatoare a existenței noastre ca români în patria iubită, a căreia glii astrucă sfintele moaște ale valoroșilor noștri strămoși; văzând expuse la eventualități neprevăzute pacea și bunăînțelegere dintre fiii patriei și prin aceasta interesele noastre comune: protestează cu toată energia contra susmenționatului proiect despre »Raportul de drept al școlii elementare de caracter confesional«, depus spre dezbateră parlamentului de contele Apponyi Albert, ministru de culte și instrucțiune publică, care în mod volnic intenționează despărțirea fiicei de mamă, a școlii confesionale de mama sa biserica națională; care zădărnicește dezvoltarea culturală religioasă a neamului nostru românesc și expune țara la eventualități periculoase provenite din morburile sociale, cari în lipsa creșterii religioase se vor desvolta tot mai tare; — și votând încredere, alipire și cea mai călduroasă recunoștință pentru rezoluta și deamna ținută de apărare Preasfințiiilor Arhieriei ai bisericii și în special bunului nostru și prea îngrijitului părinte episcop Ioan I. Papp, pus de prevedința Divină în fruntea sfintelor noastre așezăminte diecezane, chiar în aceste timpuri de grea încercare, îl roagă ca în conțelegere și unire cu ceilalți Preasfințiți Metropolit și episcopi ai bisericii gr. or. române din Ungaria, să stăruie pe toate căile legale, întrevinind — în caz extrem — chiar și până la cele mai înalte locuri competente, ca acest proiect — cu tendințe atât de periculoase și dușmănoase pentru neamul, românesc, pentru biserică și patrie deopotrivă, — să nu poată deveni lege nici când.

Maramurașul în mișcare.

Adânc decăzutul »Magyar Nemzet«, se opintește din răspuseri să ajungă la gloria-i de odinioară. Firește în chipul cel mai ușor în zilele noastre: pe spinarea naționalităților trădătoare. De o vreme încoace le dă deosebită atenție.

Astfel în numărul de ieri, o coloană întreagă încarcă cu »informații speciale« despre agitațiile din Maramuraș. Agenți agitatori, profesori universitari cu broșuri incendiare (aviz d-lui Iorga), trimiși speciali ai clubului naționalist — sunt pentru el o jucărie a le născoci. Firește, toate trudele a celor câțiva agitatori sunt zădărnice de patriotismul majorității. Și așa razna înainte.

Știrile acestea le dă mai pe scurt și maiestrosul »Budapesti Hirrap«.

Pe cât știm noi, câțiva tineri inimoși fac cele mai nobile și mai grele opintiri, pentru a îndemna pe fruntașii aceluși ținut să convoace o adunare de protestare în contra proiectului lui Apponyi. Noi însă ne-am bucură dacă zierele maghiare ar scrie și mai selbatic. Asta ar fi semn că facem ispravă!

Un cuvânt

Către onorabila preoțime din tracturile protopresbiterale ale Beiușului, Beliului și a Vascoului.

De un șir de ani încoace starea fondului nostru preoțesc pentru noi preoțimea a devenit o chestiune arzândă și un obiect de grijire serioasă, — căci reprezentanții noștri delegați la adunarea fondului nostru preoțesc într'un șir de ani nici măcar atâta n'au putut exopera dela autoritatea supremă bisericească ca din an în an să se fi publicat în ziaristică o socoată exactă și precisă

în care să se fi reogindat venitele și erogatiunile fondului nostru preoțesc, că prin aceea și noi preoțimea dacă nu putem să avem o cunoștință exactă, cel puțin să avem o idee clară despre cele ce se petrec față cu venitele și percepțiunile fondului nostru preoțesc.

Când convoc onorabila preoțime din aceste tracte protopresbiterale la o consfătuire frățească, nu întrelas fără a declara din capul locului, că nu intenționez, nici în cel mai puțin să ridic acuză contra cuiva, sau să arunc mărul discordiei și să seamăn ură și nedumerire între preoțimea noastră față cu autoritatea supremă, sau față de forurile și organele competente, — nu!

Ceea-ce m'a îndemnat la aceasta după o prealabilă consfătuire avută cu mai mulți dintre d-nii preoți, ar fi următoarele motive cari ar putea servi de bază la pertractarea în conferința ținândă la 5/18 Aprilie la orele 11 a. m. în localitatea școlii confesionale, din Beiuș:

Obiectele de pertractat vor fi:

1. Că statutele regulamentului fondului nostru preoțesc sau să se modifice radical, sau să se cazeze de tot.

2. Să încete modalitatea de solvire de până aci, și să se stabileze o uniformitate de solvire, că nimenea să nu-și poată forma prerogative față cu ajutorul sau penziunea primită din fondul preoțesc.

3. Să se prefacă fondul nostru în fond de penziune și penziunea să se dea după anii de serviciu.

4. Să se șteargă din bugetele venerabilelor noastre Consistorii cele 17 mii coroane care figurează ca salar al pedagogilor din dieceză.

4. Să înceteze fondul nostru preoțesc de a mai fi fond disponibil, — ci să se folosească conform mențiunii lui.

NB. Rog totodată și pe d-nii preoți din tractele protopopești ale Orăzii-mari și a Pesteșului și al Tinței cu toate că sunt îndepărtate să binevoiască a lua parte la conferința proiectată; — căci cauza e comună.

Suplac la 8 Aprilie n. 1907.

Cu stimă:

Iosif Pința,

preot, ases. consistorial.

Vorbirea unui harnic preot.

Onorat comitet parohial, iubii creștini și frați! Dați-mi voie să încep scurta mea vorbire de deschidere, a ședinței extraordinare a comitetului parohial referitoare la proiectul ministrului de culte ungar Apponyi, care stă să rănească sufletul întreg neamului românesc — cu citarea poruncei a 5-a a lui Dzeu: »Cinstește pe tatăl tău și pe mama-ta, ca bine să-ți fie și mulți ani să trăiești pe acest pământ».

Onorat comitet parohial, iubii creștini și frați! Toate bunățile și comorile lumii acesteia, precum: bani mulți, plăți mari și moșii întinse, cinstea împăraților și domnilor, tinereța, frumseța și tăria trupească și mesele întinse cu mâncări grase și beuturi scumpe... toate, toate acestea sunt schimbăcioase, supuse peirii. Sfta scriptură și ea ne dovedește atât de lămurit acest lucru, — cu dreptul lov. — Iată și un scurt pasagiu din biblie: »...și era omul acesta (Iov) fără de prihană, drept... și i-s-au născut 7 feciori și 3 fete. Și erau dobitoacele lui — oi 7000, cămile 3000, părechi de boi 500, și 500 asine ce se păștea și slugi multe foarte, și lucruri mari erau lui pe pământ, și era omul acesta de bun neam despre răsăritul soarelui...» Și după ce, într-o singură zi a pierdut tot — zice însuși: »...au nu este ispită viața omului pe pământ. Eu gol am ieșit din pântecele mamei și gol mă voi întoarce...»

Știm doară și noi că: »lumea toate ce le are sunt ca fumul trecătoare...» și că: »averea-i ca un izvor de munte — astăzi curge și înecă, mâne scade și iar sacă».

Cu câtă duiosie și sfântă sfială cântă în biserică preotul în dulcea limbă a mamei (la înțelesul tuturor): »Bogații au sărăcit și au flămânzit, iară cei ce caută pe Domnul, nu se vor lipsi de tot binele».

Onorat comitet, iubii creștini și frați! Căutând spre Domnul — nu ne vom lipsi de tot binele, — iar cinstindu-ne părinții, Domnul ni-l făgăduiește binele și viața pe acest pământ.

Aceasta cinstire ce ni se cere prin a 5-a poruncă a lui Dzeu nu-i condiționată de împrejurări banale, externe, ci — motive interne, sufie-

tești superioare, sângele, chipul, viața... iar această viață o manifestează omul prin legea și limba părinților.

Ungurul prin a sa lege și limbă, și tot așa: românul, sârbul, germanul, francezul, japonezul etc.

Legea și limba — o frații mei — sunt dar cele mai prețioase comori lumești ce le-am moștenit dela părinții noștri. — Legea și limba sunt netăgădulte și neperitoare bunuri — proprii tuturor popoarelor din lume. De când e lumea — fraților — până în veacul acesta, și aici în Ungaria până azi, prin proiectul lui Apponyi — nimeni nici o putere lumească n'au îndrăznit să se lege de aceste sfinte comori, cari — fără rugare dela notar ori avocat, fără judecata ori sentința domnilor, fără carte fundură — trec dela părinți la fii.

Onorat comitet parohial, iubii frați! Acestea comori — legea și limba — focul nu le arde, rugina nu le mănca, furii nu le pot răpi, pentru că sunt tare bine și dumnezeiește așezate — nu în casse de fier vertheimiane — ci în piepturile alor 3 milioane români.

Aceste 3 milioane români și-au avut, și mai au și acum părinții lor. Ca creștini au învățat poruncile dumnezeiești și creștini fiind: trebuie să le și țină cu sfințenie. Și mai ales a 5-a poruncă care sună: »cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca bine să-ți fie și mulți ani să trăiești pe acest pământ».

Nu pentru bogățiile lumești peritoare, ci pentru legea și limba noastră cinstim părinții și deci protestăm și la bunul D-zeu, contra proiectului lui Apponyi, care vrea să facă lege omenească și prin intermedierea ei a strica legea veșnică dumnezeiască, spre a ne silii prin școlile noastre confesionale și prin învățătorii noștri plățiți de noi, să ne lăsăm pradă legea și limba noastră și astfel să călcăm cu de a sála a 5-a poruncă alui D-zeu — necinstindu-ne pe părinții noștri.

Ministrii sunt slujitorii țării și nu stăpânitorii ei. Iată ce a zis Isus Hristos apostolilor, cari — ca niște ministri ai creștinătății, aveau să cărmue și să povățuiască pe creștini: »Cine vrea între voi să fie mai mare, să fie tuturor slugă... Tare bine vrea dl ministru Apponyi să ne slujească — în schimbul sângelui nostru ce s'a vărsat și se va mai vărsa pe altarul patriei noastre, și în schimbul banului dat în măsură egală cu ceilalți conlocuitori — spre susținerea statului ungar, căruia și noi românii aparținem — precum cu îndatoririle așa și cu drepturile cetățenești.

Onorat comitet parohial! Iubii creștini! Auzind voi acestea — vă întreb: primiți ori nu proiectul lui Apponyi, ce vatămă autonomia noastră bisericească, pentru care, atât episcopatul român — sub conducerea metropoliților — cât și deputații naționali, s'a pus în ținută de apărare bărbătească?

Topoloveț, 25 Martie v. 1907.

Al vostru binevoitor *Nicolae Martinovici*, preot și președ. com. par.

NOUTĂȚI.

ARAD, 19 Aprilie n. 1907.

La comitat. Pe ziua de 23 Aprilie n. la orele 9 este convocată adunarea congregațională ordinară a comitatului Aradului. Facem atenție pe toți membrii români să vină negreșit, fiind la ordinea zilei multe afaceri însemnate. În presară se va ținea la otelul „Vas“ obicinuita consultare.

— **O afacere de onoare.** În urma criticei ce am făcut asupra atitudinii politice a dlor Elie Dăianu, protopop și Amos Frâncu, avocat în Cluj, acesta din urmă s'a crezut în drept a ne trimite Mercuri martori, cerând satisfacție cavaleriească. Primind pe d-nii martori Victor Poruț și Ion V. Vancea, redactorul nostru responsabil dl Sever Bocu le-a declarat, că pe autorul scriselor la adresa dlui Frâncu nu se simte

îndatorat a-l numi, nici din partea sa nu se simte îndatorat a constitui martori, de oarece toată afacerea e de caracter politic, și ca publicist se simte în drept, ba chiar îndatorat să apere libertatea scrisului și cuvântului și să nu lase ca prin asemenea provocări o chestie pur politică să fie deplasată și tratată drept chestie personală.

Martorii luând la cunoștință declarația redactorului nostru, s'au depărtat.

Azi primim dela dl Frâncu o telegramă, în care ne amenință, că față de toți inzulțătorii va invoca justiția!

Luăm act.

Un lucru am dori să știm: curajosul domn Frâncu cerut-a oare satisfacție și dela cei peste o sută studenți universitari români din Viena și Budapesta, cari prin adresa lor l-au tratat cu epitete ca fățarnic laș etc.? Consecvența așa ar cere! Studenții neputând invoca motivele redactorului nostru, desigur că i-ar da prilej dlui Frâncu să-și manifeste curajul. Să-l vedem.

— **Scurt interview. Redactorul:** Unchiașule cetitai primul »Tribunei« de astăzi.

Uncheașul: Cetit.

Redactorul: Ei, și ce zici la boierii pricinași.

Unch.: Ce să zic? Intoarcă acum dl Sturdza tunurile împotriva boierilor cari nu vor să înțeleagă glasul vremilor.

Red.: Și apoi?

Unch.: Va fi pace. Boierii paraziți de odinioară se vor întoarce la moșiile lor, unde vor deveni foarte productive economicește și adevărați români politicește. Atunci vor afla dânsii adevăratul farmec al vieții muncitoare la sânul pământului românesc; atunci vor dispărea »arandași«, aceasta »lepră« străină a țării românești și românii vor fi stăpânii independenți ai țării lor.

— **Neobosit.** În numărul dela 16 c. al ziarului »Tiszántul« dl dr. D. Lascu publică un articol bine scris și bine simțit asupra scopului adunărilor noastre populare, spulberând calomniile împrăștiute în presa maghiară.

— **Păcătoși!** Iată cine au fost în compania deputatului jidov Farkasházi la adunarea dela Barod: Sămuilă Paladi, (barba lungă, minte scurtă), Ioan Pap învățator gr. cat., Herczeg Iános, preot gr. cat., Szerényi Emil, preot gr. cat., Cămpian Iános, preot gr. cat. Kreț Iános și alții. Vorbirea lui Farkasházi a talmăcit-o pe românește cunoscutul preot gr. cat. Klintok.

Nu i-ar răbda pământul!

— **În contra »Luptei«** s'a pornit al doilea proces de presă. E improcesuat articolul »Apponyi« apărut în nrul 34.

— **Baritonul N. Corfescu**, despre care am scris că a cântat în teatrul dela Becichereculmare, este foarte favorabil și călduros apreciat de ziarul d'acolo »Delvidéki Ujság«. Laudă îndeosebi cum a cântat în »Cavaleria rusticana«, celebra operă a lui Mascagni și în »Trubadurul«. Ce e mai interesant, d sa pentru întâia oară, a cântat rol de — tenor. Succesul a încântat publicul, așa că dlui Corfescu i-s'au adus entuziaste ovățiuni.

— **Francisc Kossuth**, ministrul de comerț, s'a bolnăvit iară. Medicii afirmă, că în scurtă vreme se va însănătoșa.

— **Copilul perechei spaniole**, care nu se va naște, va avea ca naș, după cum se afirmă, pe însuș papa Pius, reprezentat prin nunțul din Madrid, Rinaldini. Nașe îi va fi *Maria Christina*, regina mamă.

— **Telegrama lui Apponyi.** Iată cuprinsul telegramii, pe care ministrul cultelor și instrucțiunii publice a trimis-o lui Victor Palladi, președintele adunării populare din Barod:

»Am primit cu bucurie salutul D-voastră trimis în numele populației cu buze românești din cercul electoral al Aleșdului. Ținuta patriotică a

D-v. m'a întărit în convingerea, că poporul român nu se identifică în fața intereselor sale cu agitatorii, ci are simțul necesar față cu pretenziunile patriotice precum și față cu mijloacele propășirii. Primiți mulțămila mea pentru încrederea D-v.; vă roagă și pe mai departe de sprijin, cu salut patriotic *Apponyi*.

— **Dunărea esundează.** La *Semlin* Dunărea s'a revărsat pe un teritoriu de *optzeci și patru mii de holde*, între cari trezeci și cinci de mii pământ arător. Comuna *Borcia* e înconjurată de toate părțile cu apă, așa că numai cu luntrile se poate face comunicația. Dacă apa va esunda și mai departe oamenii sunt nevoiți să părăsiască casele. Animalele de câmp și-au aflat refugiu în comună, unde s'a încins o adevărată goană după iepuri. Pericolul amenință și alte comune.

— **Peștele mic care înghite pe cel mare.** Ieșind vorba că și *Hentaller Lajos*, kossuthist cu marcă ar fi luat parte la prânzurile coaliției, acesta s'a simțit dator a declara următoarele:

— Declar că n'am luat parte la nici unul dintre prânzurile acestea. În ziua de Mercuri la început se țineau prânzurile partidului kossuthist. Curând însă acestea s'au preschimbat în prânzuri coaliționiste. Deoarece eu mă tem că și aceste prânzuri sunt un factor pentru ca peștele mic al partidului constituțional să înghită peștele mare kossuthist, nu mă simt îndemnat să promovez această tendință.

Trăiesc bine cei din coaliție!

— **Convenția româno-bulgară.** Sub acest titlu »Lupta economică« publică următoarele:

Negocierile începute între Bulgaria și România pentru încheierea unei convențiuni de comerț au fost rupte. Agentul diplomatic al României la Sofia, dl N. Mișu, care conducea aceste negocieri, n'a primit cererea delegațiilor bulgari cari susțineau ca, cu acest prilej să se discute și o mulțime de alte chestiuni cari depășeau cadrul delegațiilor conferite delegațiilor români.

Cu toată intervențiunea stăruitoare a guvernului bulgar, România n'a primit să negocieze pe acest teren. Întru cât privește cesțiunea negocierii unei convențiuni comerciale cu Austro-Ungaria, nu s'a stabilit încă data când ele vor începe.

Delegații români s'au întrunit, până acum, de de mai multe ori la ministerul afacerilor streine și au întocmit lucrările preliminare. La aceste întruniri ținute pe vremea guvernului conservator, s'au luat parte d-nii I. Lahovari și Take Ionescu pe atunci ministrii ai afacerilor streine și finanțelor. Dela venirea noului guvern chestiunea începerii negocierilor n'a făcut nici un pas mai mult. Se asigură, din cercurile bine informate, că dificultățile începerii acestor negocieri au fost provocate de unele obiecțiuni formulate de guvernul ungar.

Importul și tranzitul vitelor cornute mărunte, al porcilor, al produselor animale, brute și al nutrețurilor provenite din Bulgaria, se permite cu condițiunile următoare:

a) Vitele cornute mărunte și rămătorii să fie însoțite de certificate sanitare veterinare, legalizate de o autoritate bulgară competentă, însoțite de traducerea în limba română sau franceză, prin care să se ateste:

Că oile și caprele vin din județ indemn de febră aftoasă și de variolă;

Că porcii vin din județ indemn de epizootii porcine și de febră aftoasă;

b) Animalele menționate vor sta 24 ore în observațiune la punctele veterinare de intrare;

e) Panctele de observațiune pentru animalele sus menționate sunt; Turnu-Măgurele, Giurgiu, Ostrov, Caraomer și Constanța;

d) Produsele brute dela animale vor fi însoțite de certificate veterinare, în aceleași condițiuni, prin care se va atesta că vin dela animale sănătoase și din județe indemne de epizootiile menționate.

— **Moarte năpraznică.** Din Râșnov i-se scrie »G. Tr.«: Economul din Râșnov Ioan D. Muntean de sub Peatră, tăind Sâmbătă în 31 Martie lemne de brad în pădure (După cheie) un brad pe care-l tăiasă singur l-a lovit sub coaste cu atâta putere încât după câteva ore a murit în pădure fără a-și mai vedea pe ai săi. A fost acolo cu mai mulți oameni, către cari a zis înainte de a muri »De m'ar mai ținea Dumnezeu să-mi mai văd copilașii«, căci era tată a 8 copii, nici unul căsătorit încă. A lăsat în urmă-i soția și număratoarea-i familie neconsolată. Era în etate de 46

ani, om bun și blând, din care cauză toți îl iubeau. Dumnezeu să-l odihnească în pace.

— **Otrăvitoarele dela Sat Chinez.** Ieri s'a ocupat tribunalul din Timișoara de procesul otrăvitoarelor din S. Chinez. Șase femei sunt acuzate cu expediarea pe cealaltă lume a bărbaților lor de cari se plictisiseră. Dimpună cu ele, procuratura a pornit acuză și în contra unui bărbat, care a acuzat femeile parte cu încercare de ucidere, parte ca părtașe în aceasta crimă. Tribunalul din Timișoara în înțelesul propunerii a pornit acuză în contra tuturor acuzaților și a delaturat propunerea sa să se pertrateze separat fiecare caz. Și a ordonat ascultarea tuturor martorilor. Pertractarea se va ținea de către tribunalul din Timișoara probabil în luna Mai.

— **Lapte pe Timiș.** Marți la amiază a avut publicul lugojan rarul prilej să vadă cum curge laptele gărlă pe Timiș, par'că nici n'am fi în fericita Ungaria ci în biblicul Canaan. Spectacolul nostru însă a fost de scurtă durată și are un fond de tot trist. Cu ajutorul unui expert dela secretariatul Reuniunii economice din Timișoara a vizitat poliția laptele adus Marți la târg în Lugoj și a găsit că cea mai mare parte a laptelui pus în vânzare e falsificat subțiat fiind mai întâi cu apă și apoi îngroșat cu alte ingrediente, mai ales cu gips. În urma acestor constatări, efectuate cu aparate științifice a confiscat dl căpitan de poliție peste o miie de litri de lapte, mai ales dela precupeții din Vecseheza și Daruvar, și adunându-l pe podul de fier, a dispus vărsarea lui în Timiș. Fiind zi de târg și ameazi s'a adunat lume imensă la acest loc, unde și de altfel e comunicația mare, ca să asiste la vărsarea laptelui în Timiș. Undele drăgostosului nostru râu se'nălbiseră binisor și până departe putea urmări ochiul dungile albe cari se perdeau în zare. Scriitorul acestor șire a avut ocazia să vorbească cu unul din precupeții păgubiți, care cu cinism a zi pe svăbească: Poi ce vreau domnii, că pentru 8 crețari litrul să mai vindem și lapte curat! — »Drap.«

— **Consulate grecești în Statele-Unite.** Camera deputaților din Atena a votat un proiect de lege pentru crearea de consulate grecești retribuite în Statele-Unite. Consulatul general din New York nu mai este îndestulitor pentru ocrotirea intereselor 100.000 de supuși heleni stabiliți actualmente în America de nord și cari formează în mai multe orașe colonii importante.

După proiectul de lege, va fi un consulat general grec la New-York, un consulat la Chicago și vice consulate la San-Francisco, Lovel și Filadelfia.

Pe lângă salariul ordinar al gradului lor, reprezentanții Greciei în America vor mai primi o retribuțiune lunară însemnată și anume: 2000 de drahme consulatul general, 1350 de drahme consulatul, și 1000 de drahme vice-consulii și secretarul consulatului general.

— **Un vulcan în activitate.** Se depeșează din New-York, că vulcanul Puyehne din Valdivia e în plină activitate: aruncă zilnic cantități enorme de lavă, cenușă și apă ferbinte. Erupțiunile sunt însoțite de zguduiri și zgomot subpământean. Lava ferbinte a aprins pădurile din jur. Poporația fuge disperată dinaintea focului îngrozitor.

— **Fotografie la distanță.** Se depeșează din München că profesorul Kossi de două zile face experiențe pe linia telegrafică între München și Berlin cu fotografierea la distanță (cu ajutorul electricității). Experiențele au avut rezultat satisfăcător. Împăratul Wilhelm și regentul bavarez au felicitat pe învățatul inventator. Direcțiunea poștală din München și direcțiunea telegrafelor din Berlin au pus la dispoziția experimentatorului o sârmă specială și câte un local deosebit.

— **Parastas.** Duminecă se va oficia în biserica sf. Nicolae din Scheii Brașovului un parastas solemn întru odihna de veci a profesorului și binefăcătorilor răposați ai școalelor centrale române din Brașov.

— **1.000.000 de bilete de bancă false.** Banca Franței e foarte turburată pentru că s'a dat de urmele unei bande de falsificatori de bilete de bancă, de câte 100 franci, în sumă de peste un milion de bucăți.

Această gravă descoperire s'a făcut în mod

întâmplător. O menageră, o oarecare Chartier, a cumpărat dintr'un magazin un pat pe care l-a plătit schimbând un bitet de o sută de franci. După ce și-a luat restul a plecat liniștită. Seara s'a verificat biletul, s'a aflat dela cine provenea și s'a orânduit o perchizițiune la domiciliul ei: Avenue d'Orleans.

Perchizițiunea n'a dat de nici un rezultat și parchetul eră să abandoneze orice urmărire, când hazardul făcū să fie arestați, la Geneva (Elveția) trei persoane cari umblau cu bilete false franceze.

Cei trei arestați declarară că biletele se fabrică la Geneva și că ei le au dela un oarecare Friderich. Acesta fu imediat arestat și la locuința lui s'au găsit scrisori d'ale bărbatului femeii Chartier.

Bine înțeles că fu arestată și ea.

Banca Franței a declarat că ea va plăti cheltuielile ce se vor face cu cercetările fie în Franța fie în Elveția.

— **Anunț.** Se aduce la cunoștința tuturor dlor expozanți din Ungaria că listele celor cari au obținut diferite distincțiuni pentru expunerile cu cari au participat la expoziția generală română din 1906 sunt publicate în M. oficial al României începând dela nr. 194/906—226/907 inclusiv și în buletinul expoziției nr. 14/907.

Costul distincțiunilor, în urma scăzământului de 50% acordat este următorul:

Lei 50.00 Hors concours, lei 40.00 medalie de aur cu diplomă de onoare, lei 25.00 medalie de aur cu diplomă specială, lei 12.00 medalie de argint cu diplomă specială, lei 5.00 medalie de bronz cu diplomă specială, lei 1.00 mențiune onorabilă. Osebit de aceasta, orice expozant, căruia i-s'a decernat vreuna din distincțiunile de mai sus, trebuie să mai primească obligator, plaqueta de colaborator, care costă lei 7 bani 50, și medalie jubilară care costă lei 2, plus 4 lei speșele de transport.

Pentru obținerea distincțiunilor, expozantul adresează odată cu trimiterea costului, o cerere, comisariatului general al expoziției la București, în care arată distincțiunea ce a obținut obiectele expuse, precum și: anul, luna, ziua și locul nașterii, pentru complectarea brevetului medaliei jubilară.

Îndată după primirea costului, medalie cu diplomele lor, se vor expedia expozantului la adresa indicată. *Comisariatul General.*

— **Față frumoasă** nu pntem avea decât numai prin folosința continuă Crema viorea (Ibolyka) apa de spălat viorea, săpun viorea și pudra viorea a lui Balla. Mai mult între anunțurile din ziarul acesta.

— **Nu știe ce e spre binele lui,** cel-ce spre îngrijire» mustășilor folosește tot felul de unșori. Ceea-ce dă culoare frumoasă mustașelor, ce le întărește și le îndesă este numai vestita unsoare de mustăși de Hajduság (Hajdusági bajuszpedrő), inventată de Grósz Nagy-Ferencz farmacist în Debreczen. — 3 șcatule 2 cor. 50 fil., trimise franco cu rambursă.

— **Medicină sigură contra ofticeii.** Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismul ridică palate, medical face medicină, dar toate nu sunt sigure. Multele scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Giorba Castilio (Castilio fenyő szörp) de fag a lui Kun István e pe cale bună, nimicind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comandă la Kun István, apotecar, în Hajduszovát.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxcia cu medalie de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1.20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chemic a lui Vilmos B. Debreczen.

Dela judecătoria și tribunale.

Socialist osândit. În urma unui verdict afirmativ al curții cu jurați, tribunalul din Timișoara a osândit pentru agitațiune la 6 luni temniță de stat pe cunoscutul redactor Auerbach Gustav dela ziarul socialist »Adevărul«.

Osândiți pentru politică. Tribunalul din Timișoara a osândit ieri la 8 luni temniță ordinară pe părintele George Magheriu din Ohaba-Forgaci și la câte 3 luni temniță pe alți patru acuzați (țărani) dați în judecată pentru că au izgonit din sat pe notarul George Stura care votase cu candidatul maghiar.

Naționalist slovac la tribunal. Azi curtea cu jurați din Budapesta a pertractat procesul de presă intentat țaranului slovac Ignatie Polak pentru un articol (Cum să fim noi slovaci?) publicat în ziarul »Narodne Hlasnik« din T. St. Martin. Intre altele se zice că ungurii sunt niște nemernici și îndeamnă pe slovaci să nu cumpere dela comercianți și industriași unguri, ba nici să nu salute pe preoți și învățători dacă ei sunt unguri. După vorbirea de acuză a procurorului dr. Varga József, avocatul și deputatul dr. Ivánka Milán a ținut o frumoasă vorbire de apărare.

Tribunalul l'a judecat la 3 luni închisoare de stat și 100 coroane amendă.

Osânditul a apelat.

Ultime știri.

— Serviciul nostru telefonic. —

Budapesta, 19 Aprilie 1907.

»Români patrioți«. Ziarul »Magyar Hirnap« este informat, că românii cu sentimente patriotice din capitală vor da în curând un manifest în contra celor ce profesază principii radicale în politica naționalităților.

Discuția asupra proiectului școlar, dupăcum e informat »M. H.«, se va susține într-una din zilele săptămânii viitoare, punându-se la ordinea zilei un proiect despre unele chestii foarte urgente dela căile ferate.

Poșta Redacției.

Rugăm stăruitor pe toți colaboratorii și corespondenții noștri să binevoiască a scrie — ce-i pentru tipar — numai pe o pagină a filei, căci altfel în'âmpinăm greutatea tehnică la cules (în tipografie)!

I. C. în Sărând. Să încetăm cu discuții de felul acesta și dați mâna frățește în lupta mare, ce s'a încins pentru drepturile naționale.

Moise Babescu paroh Fenlac. — Precum și verbal și-am spus afacerea nu este pentru publicitate. E regretabil și mai presus de toate urât, că despre venitele unei petreceri să nu se dea socoteală publică, dar asta nu poate interesa marele public. Vă stau însă atâtea alte mijloace la dispoziție de a pedepsi un fapt ca acesta. Chiar și judecătoria. Recurgeți deci la aceasta.

Incolo, în alte afaceri de interes general, vă deschidem bucurios ca și în trecut, coloanele ziarului. Bani trimiși i-am dat administrației.

Poșta Administrației.

Nic. Cristea, V. Bulzului. Am primit 12 cor. pe I. sem. 1907.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut nr. 4 din »Economia« (anul III), foaie economică ilustrată, ce apare în Caransebeș sub redactarea magistrului silvanal Alexandru Diacovich. Cuprinsul: Apărarea paserilor. Din albinărit: Fagurii. Cultura băgrinului. Cum să îngrigim primăvara sămănăturile de toamnă? Informațiuni: Pentru promovarea culturii pepenilor. Protejarea paserilor. Îmbunătățirea izlazurilor. Se scumpește vitriolul de aramă. Curs de vierit pentru învățători. Varietăți: Mănuși pentru împrăștierea îngrășămintelor artificiale. Un nutremânt bun pentru găini. Regule pentru ciocit. Sămănăturile de ma-

zere. Puii de gâscă. Situația agricolă. Responsabilitatea păzitorilor de câmp. — Abonamentul la an 4 cor., pe jum. an 2 cor.

»O îmbunătățire importantă de introdus în agricultura României« este titlul unei interesant studiu tipărit întâi în »Convorbiri Literare« iar acum scos în broșură, de dl C. Alimănișteanu, mare proprietar și prefect al județului Ilfov (România). Vom reveni.

Economie.

Arad, 19 Aprilie 1907

Cârpiturile în vie. Pentru a împlini locurile goale în vie ȳrebue să alegem vițele cele mai puternice cari să aibă atât lăstarul altoiului foarte bine dezvoltat cât și rădăcinile puternice, sănătoase și dacă se poate suprapuse în două etaje pe corpul portaltoiului. Plantarea vițelor în golurile din vie să se facă totdeauna primăvara, însă gropile să fie făcute de cu toamna pentru ca pământul să aibă vreme a se mărunți bine sub înrăuiră agenților atmosferici. La plantare, să se lase neatins lăstarul dat din altoiu, pentruca vița să poată intra în vegetație odată cu celelalte vițe bătrâne de prin prejur. În anul al doilea lăstarul principal se va scurta la 7—8 centimetri deasupra punctului altoirei și apoi se va acoperi totul cu un strat subțire de pământ mărunț.

Al doilea metod pentru complectarea golurilor este plantarea de vițe americane nealtoite, pentru a le altoi în verde în al doilea sau al treilea an, după cum se arată și ele de viguroase.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 18 Aprilie 1907

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.)	8.17—8.18
Secară pe Aprilie 1907	6.55—6.55
Ovăs pe 1907	7.63—7.64
Cucuruz pe Maiu 1907	5.39—5.40
Grâu pe Octomb. 1907	8.28—8.29

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor-proprietar George Nichin.

Se caută

un tânăr român, care are diplomă de notariu și știe încâtva și limba germană, neînșurat, care dorește ași ajunge scopul mai îngrabă, are de a se adresa la subscrisul.

Ioan Glitia,
notariu în Nánhegyes.
(up. Dobrest.)

Aruncă în foc gulerile și mangetile

întrebuințate și cumpără numai cele făcute din **celuloid**, ce în privința calității și a cruțării sunt indispensabile pentru fiecare domn. În toată vremea mare asortiment de modele de rămașițe din celuloid albe și colorate, — și cat'loage trimit gratuit. — Cu stimă:

Lauritz Ferencz

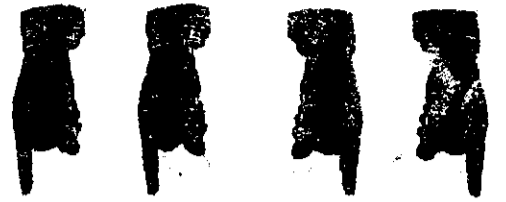
pregătit de gulere și mangete din celuloid

Timișoara-Jozefin, strada Csillag nrul 17.

Caut un desemnătoriu și un practicant

În cancelaria mea de arhitectură. Cei cu studii și cu școală de industrie sunt prezenți.

Ioan Niga, arhitect
A R A D, József főherceg-ut nr 1.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator
de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaș

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági
Bajuszpedró.

Pomadă de mustață DE HAJDUSÁGI!

Mustata e frumoasă

dacă întrebuințezi,

pomada Hajduság.

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fill. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți recomandă și comandă pacienților lor

Balzul regesc

contra podagrei și a reumei, recunoscut mai bun medicament de întreaga lume.

Védjegy.

O sticlă 2 cor. În provincie 2 cor. 50 fill. 3 sticle 6 cor. 65 fill. pe lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FÁY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că am în ventat un medicament, unicul, ce nu-i stricacios pentru pielea feței.

Știind că toate alifiile de pânăcum pentru înfrunșetarea feței sunt stricacioasă, după multă străduință mi-a succedat, se inventez un medicament nestricacios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

Crema Fáy e unica nestricaciosă contra **plastrilor, jubriților și alte boale de piele.**

Crema Fáy dealătură ori ce beșcătură, peclugini și oricare pată.

Crema Fáy face să dispară sbărciturile, fața pielii o face mai fină și mai curată.

Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercurul, și astfel nu e stricaciosă.

Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă, cu miros plăcut și nu face să luească fața.

Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține unsoare și suplimente bine pudra.

Un borcan de CREMA FÁY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele săpunurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, de: schisă nrul 8, roșie nrul 12 și roșie închis nrul 18, deci la comanda rog să vă provocați la numeri. Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără se observa însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pistrui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a pistruiilor efect admirabil, căci îndată redă feței culoare curată, și nu-i stricacios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fill. Săpun de fieră pentru aceasta apă 80 filleri.

Medicament pentru vopsirea părului în culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndeajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înasprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a astmei.) — Iarna îndeosebi pe vremea, când e noros mulți sufăr din tuse, respinare neregulată, astmă, nădușală etc. Aceste boale îl istonesc pe om în un grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap, spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințează **Picturile Senega pentru piept.** Prețul unei sticle 1 cor. 40 fill.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice atât la bărbați cât și la femei. În o săptămână deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție, pe din afară cu inscripție »Coloniale«. Prețul unei sticle cu cele necesare ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fill.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de neregularitate periodică, la dureri ascușe și la răceli de acest soi. Înceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Freacănd gingivalele cu ele, durerile de dinți provenite din ori ce cauză, necetează la moment. O sticlă 70 de fill.

FARMACIA

GROSZ NAGY FERENCZ DEBRECZEN.

comandele pentru liferarea se face cu reintoarcerea poștei în întreaga țară.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1906. 1 April	ACTIV	1907. 24 Martie	31 Martie
105461979	74336979 Reserva metalică Aur	80943897	114798426
1554432	31125000 " Trate Aur	33595000	114538897
59952520	Argint și diverse monete		1482969
23935009	Portofoliu Român și Străin		1521879
11999924	*) Impr. contra ef. publice	9536500	75915389
14983507	" " " " In cont curent 19185860		72240697
2914292	Fonduri publice		29119387
5768172	Efectele fondului de rezervă		28722360
602187	" " " " amortisarea imob. și material		11999924
482118	Imobii		11999924
81307230	Mobilier și Mașini de Imprimerie		15931524
12885456	Cheltuieli de Administrațiune		3265121
19478489	Depozite libere		3265121
341325315	" " " " & provizoriu		5872035
12000000	Compturi curnți		5872615
21034386	Copmturi de valori		613678
3105044			619244
223201230			495768
677425			509638
81307230			100790758
341325315			98141408
			90500
			74000
			11500442
			20886558
			22127018
			381262037
			387064767
			12000000
			12000000
			22726229
			22726229
			3373692
			3373692
			241351150
			249991290
			780394
			848148
			100790758
			98141408
			90500
			74000
			149314
			381262037
			387004767

Somptul *) Dobânda 5 %

A V I S.

Se atrage atențiunea acționarilor dela institutul »SENTINELA«, ca să nu intrelase a trimite până la 1 Mai a. c. declarațiunile de opțiune pentru acții din emisiunea nouă cu prețul de Cor. 103— bani (Cor. 33— de fiecare acție) și prospectul se pot trimite până la 1 Septembrie a. c.

Satul-nou, în 13 Aprilie 1907.

„Sentinela“

institut de economii și credit
ca societate pe acții.

Fabrica lui

Luca K. Alexievits,

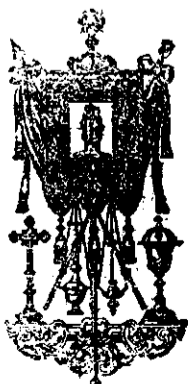
pregătitor de haine preoțești

UJVIDÉK

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de revizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătăasă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântului lui Christos îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Iun. Hepp Gyula

LIPPA.

Recomandă asortimentul lui de diferite pieluri, anume opinci recunoscute de locuitorii români din ținuturi veche.

FIRMA FONDATĂ LA ANUL 1860.

Licitațiune minuendă.

Pe baza încuviințării Ven. Consistor nrul 1613—907 prin aceasta se escrie licitațiunea minuendă pentru repararea internă a bisericei din comuna Căprioara (comit. Caraș-Severin) pe ziua de 29 April (12 Mai) a. c. la oarele 11 a. m. în localul școalei. Prețul de esclămare 3380 cor. 97 fil. Doritorii de a licita au să depună în bani sau hârtie de valoare un vadiu de 10% dela prețul de esclămare.

Interprinzătorii nu au drept de a pretinde diurne, viatic și spese de călătorie.

Comuna bisericască își rezervă dreptul de a angaja pe acel reflectant în care va avea mai multă încredere.

Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Contractul încheiat pentru interprinzători va fi valabil îndată după subscriere, pentru comuna bisericască însă numai după aprobarea Ven. Consistor.

Interprinzătorii, care va primi lucrarea se deobligă a înapoia bisericei spesele de 50 cor, avute cu specificarea lucrării.

Căprioara, la 5/18 April 1907.

Comitetul parohial.

„Laboratoire Cosmetique Matild“

Contra catarelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele siru-

pul de brad Castillio.

47 Klgr. cântărea
dl Dr. Gera Attila din Volo-
sánka, care din tubercu-
loasă s'a vindecat prin siru-
pul de brad Castillio și de
siruful Hypophosphat

s'a îngrășat de 120 Klgr.

Alină tusa, în-
cetează asudările de
peste noapte, paten-
tează apetitul bolna-
vului, încetează scui-
parea de sânge. Pre-
țul unei sticle 2 cor.
40 fil. În casuri de
tot grave și pilurile
„Guajacolin“ o
cutie 4 cor.

Pentru anemici,
femei în galbi-
nare, pe cari li
doare foarte mult
mijlocul spatelor,
cărora le slăbesc pu-
terile la un lucru
bagatel, pe cari con-
secvent li doare ca-

pul slabilor, cari doresc să se îngrășe și în-
tărească, cel mai bun medicament e „SYR
HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat
de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul tim-
brurilor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:

On. Dn Kun István în Hajduszovát. Sirupul de
brad Castillio al D-tale a folosit foarte ficei mele
bolnavă de consumțiune, rog cu reînțoarcerea poștei
încă două sticle. Nandrássy D. Mihály, preot, com.
Gömör, Restér, u. p. Ohtina.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat
crezământ până acum, dar de când am comandat dela
D-ta sirupul Hypophosphat, recunosc că și în ce-
nusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot reco-
manda cu conștiința liniștită medicamentele D-
voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra
pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera,
preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, fru-
moasă și ramenă să-ții delă-
turi pistrui, petele de ficat,
so întrebuințați

CREMA-ALIFIA-
SAPUNUL PUDRA
MATILD
coroană.
cor. 60 f.
80 fileri.
1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimitel

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de
stat) este o în-
venție epocală
pentru econo-
mii. Cine o în-
trebuințează
după îndrumă-
rile prescrise:
porcul scapă
și de boala
cea mai pri-
mejdioasă și
că cele scrisă
nu formează
reclama, mă
îndătoresc se
dau prețul
pentru fiecare
porc mort, da-
că întrebuia-
ând acest prav,
porcul totuși o murit. — O
cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul KUN ISTVÁN

laboratoriile de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat
după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timș și Torontal, — și le efeptuesce pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. In ramul vieții: capitale cu termen flos, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment in ziua morții întâmplate;

2. In ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine recovisate ș. a prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, ovăș, ovăș, viș (vices), pânze industriale: cânepă, in, hîmă, nătrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul, grâu, secăra, ovăzul și toată economia.

Ultoi de vie.

Colonia agricolă HÁMORY de ultoi de vie din Arad

literează

ultoi cu rădăcină lemnoasă

soiu curat ultoit pe Riparia-Portalis, de prima calitate, ultoi de rădăcină bogată pentru vin și delicată în calitatea cea mai bună — și

● in orice cantitate. ●

Deslușiri detaiate despre prețuri poți primi bucuos

in casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz. Telefon: 229.

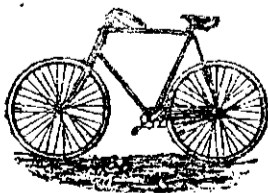
Preoții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

NEMECSEK VINCZE Szeged

Valéria-tér (palatul dr. Goldschmiedt)

Au **biciclele** cele mai bine sosit fabricate.

Mă rog a-mi visita depositul, este isvorul cel mai bun de cumpărat în părțile constitutive și **gumi**, email luciu și nielatură cu preț moderat, **mașini de cusut SNER** și mașini pentru măiestri. In atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de bransa aceasta și anume: **puști**, mașini grăitoare, mașini de brodat, ustensilii artistice pentru ingineri și medici, lucruri de arthopedie și de tehnica electrică, telegrafuri de casă și orice fel de transformări.

Se pot cere și solviri in rate.

Eu am fost urâtă!

O fată română de tot frumoasă povestește, care altcum avea o înfătoșare plăcută, numai pielea feței îi era necurată, plină de spuzături, bureți, pete de ficat, buburuze, cea ce era așa de respingător, încât se simțea nefericită.

A făcut probe cu tot felul de leacuri de înfrumșetare; e drept, că petele, bureții deveniră întrucâtva mai palizi, dar n'au trecut de tot și pe lângă acea a și plătit amarnic probele aceste, pentru că fața îi devenise gălburie, începuseră a o dorea dinții și capul, urechile îi sunau și i s'au ivit alte multe năcazuri. Se înțelege de sine, că a încetat cu probele, dar atunci i s'au ivit de nou trate necurătenile feței, încât ear a fost acolo unde a început.

Era aproape să dispereze. Inșă ce vrea bunul Dumnezeu, în cale se întâlnește cu o fată de tot frumoasă, care îi grăi; și a recunoscut-o, că e prietină vechie de a ei, pe care n'a văzut-o, de trei ani, dar pentru acea n'a cunoscut-o, pentru că atunci era cu mult mai urâtă decât ea.

Cași cum i-ar fi căzut o peatră de pe inimă. Deloc inepu a o întreba, ea prin ce a devenit atât de frumoasă ca roză la față.

Prietena i-a răspuns: „Draga mea, am încercat de toate, dar pentru-aceia coloarea frumoasă a feței am să o mulțămesc numai CREMEI IBOLYKA (viorea) alui BALLA. Am văzut între anunșuri atât de des crema această deosebit de odorată, fără unsoare și pe deplin fără stricăciune, încât am încercat, dar mi-am propus, că dacă acesta nu-mi va folosi, nu voi mai încerca nimica. Și eată, ce efect! Și tu vei fi așa, dacă o vei folosi-o timp mai îndelungat“.

Și-a și comandat deloc 4 borcane de Cremă viorea veritabilă a lui Balla, 2 sticle de apă viorea veritab. și 2 buc. de săpun viorea alui Balla.

Deja după câteva zile a observat o îmbunătățire, petele uricioase deveniră mai palide, se răriră, și după o folosință de mai multe săptămâni au dispărut; devenisă atât de frumoasă, încât acum o poate spune cu drept: „Eu am fost urâtă!“ Ear de atunci recomandă cu toată căldura crema aceasta prietinelor dâșei, dacă ceva necurățenie li urăștețte fața și dacă vor, să aibă coloarea vie de tot frumoasă și să o păstreze pentru tot de-a-una.

De folosit sunt: Crema veritabilă Viorea alui Balla, apă de spălat Viorea alui Balla, pudra de dame Viorea alui Balla, prețul fiecareia este câte 1 coroană. Prețul săpunului Viorea a lui Balla e 60 fil. De vândut împreună cu avizul de folosință exclusiv numai în farmacia lui Balla Sándor în H-M-Vásárhely, Kossuth-tér 3 și nicăiri într'alt loc

Să băgăm seamă la numele „Viorea“ (Ibolyka) care este scutit de lege. Pe lângă trimiterea anticipativă a sumei de 3 cor. 60 fil. se trimite franco 1 borcan de Cremă, 1 sticlă mare de apă de spălat, 1 bucată de săpun.

Local de bodegă ospătărie în Arad

vis-à-vis de intrarea principală a palatului de justiție

se dă în arândă cu 1 August 1907.

Reflectanții au a se adresa către

Ioan Niga, arhitect în Arad.

Informațiuni:

Localitățile esarendânde constau: 1. Din 2 sale pentru oaspeți, fiecare cu intrare separată dela stradă. Una are 11¹/₂ metri lungime și 5¹/₂ metri lățime, cealaltă 8¹/₂ metri lungime și 5¹/₂ lățime. 2. Din una odaie separată pentru oaspeți de 5 metri lungime și 5¹/₂ lățime, cu intrare de sub poartă. 3. Din o cuină de 4¹/₂ metri lățime și 7 metri lungime. 4. Din 2 odăi separate menite de locuință pe seama ospătarului, din pivniță pentru beuturi și din localități laterale corespunzătoare.

Proprietarii doresc a câștiga pentru acest local un ospătar român, isteț, dispunător de un capital de investiții cel puțin de 5—6 mii coroane, care să poată da întreprinderii sale un avânt. Circulația zilnică alor 4—600 persoane, cari întră la tribunal și județ ar da modru să devină localul acesta locul îndătinat de întâlnire al celor cu treburi la lege, începând dela advocați și pân' la țărâtime — și prin asta un mijloc sigur de subsistență pe seama unui ospătar bun și solid.

Arânda anuală 1800 cor., contract pe mai mulți ani.

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI

FOI PERIODICE

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingătoare de această branșă

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE
dupa dorinta și în culori

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

„TRIBUNA”

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ-CURRENTURI
de cartee limbă

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

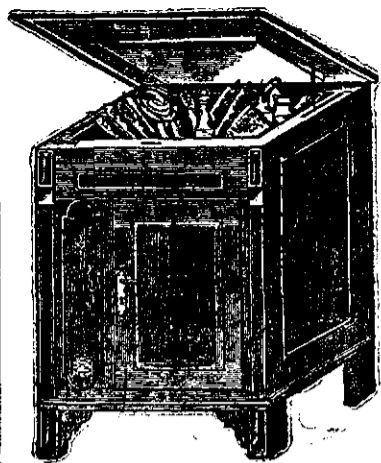
Comandele primite să efectueze prompt și consciincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE

Dulapuri de gheață

pentru
**restauratori, măce-
lari și particulari**

cu o întocmire practică și în ediție de gust, se poate procura cu prețuri moderate.

==== *Cataloguri gratuit.* ====

Fabrica de dulapuri de
gheață a lui

WIESEL ADOLF

Budapest, VI., Váci-körút 47.

Astma

suferinzii de respirație grea cari nu pot dormi și să se culce, căci se înădușe, cine nu poate să se urce pe scări sau munți, căci le stă respirația, cari sufăr de batere de inimă, abea putând suferi căldura, pentru aceia adevărată mântuire vine dela praful Astma pregătit de dr. Némethy. La comandă se recere și etatea.

Un borcan 5 cor. La boale învechite, borcan dublu 9 cor.

Se poate căpăta numai în farmacia

Balla Sándor

Hódmezővásárhely.

„Severineana“

SOCIETATE COMERCIALĂ PE ACȚII
în Caransebeș

recomandă bogatul ei deposit în tot felul de mărfuri,
într'altel:

==== **COLONIALE** ====

VINURI

în deosebi roșu de Carloveș pentru trebuințele sf. sărbători
și alb de Magyarád de o calitate escelentă,

Lumini

pentru masă și biserici din fabricele cele mai renumite,

◀ **FĂINĂ** ▶

Produse

==== **Ferărie** ====

precum fer pentru trebuințele industriale și economice, apoi
vase de menaj emailate, tinichea, etc., etc.

MANUFACTURĂ

Cretoane, Chiffoane, Zefire, cămăși, cravate, ciorapi, asor-
timent mare de tot felul de bumbacuri pentru manufactură
de casă, etc., etc.

Atragem mai departe atențiunea onoratului public asupra

„CHEAGULUI“

în formă de esență pentru producerea de brânză, compus numai din rânză
de vișel, garantat curat și nesticăcios, nu de asemănat cu alte fabricate de
soiul acesta, unic în felul său. Modul de folosire se trimite gratuit.

Unica farbă orientală de păr

nesticăciosă în culoare

blondă, neagră și brunetă.

Unica alifie de farbă pentru păr nesticăciosă, ne întrecută, pregătită din substanțe naturale de plante, care dă părului o culoare naturală și nimeni nu poate presupune, că părul e fărbuit. Mii și mii de succese dovedite. — Alifie de un efect admirabil de Arabie. Folosința-i este ușoară.

O sticlă pentru bărbați 6 cor.

O „ „ dame 10 „

Se află în orice culoare după plac. La fiecare sticlă se alătură un avis de folosință. Parul astfel colorat se poate spăla și cu leșie fără să-și peardă culoarea.

==== **POTESTAS.** ====

Ecstras de urzică. Garantat pe cale legală Nr. 15688. Faceți încercare numai cu o sticlă și vă veți convinge că are un efect neîntrecut, nu vor mai fi **slăbiciuni de forță visilă, răceală, gută, reumă ș. a.** alină imediat ori ce durere. — Prețul unei sticle 2'40 cor., 3 sticle porto franco 7'20 cor.

La comande să ve provocați la ziarul „Tribuna“.

Deposit general:

Drogheria „Rákóczi“

Budapest, VIII., József-körút 32. Tr

Pentru expediții de cafea, ceai, prăvălie de import și export de marfă colonială, poame sudice și băcănii

ROMUL PASCU UTÓDAI, FIUME

VIA ADAMICH No. 2.

Recomandăm uriașa noastră magazină de coloniale de nou aranjată, și unica furnisoră a preoțimei română gr.-cat. din Ardeal.

Pentru punctualitatea și serviciul bun ce am dovedit de ani de zile, firma noastră a fost distinsă cu mulțime de epistoale de laudă și recunoștință. La dorință spedăm bucuros (și franco) catalog bogat cu prețurile curente.

Ne rugăm de binevoitorul sprijin a onor. public și așteptăm să ne onoreze cu cât mai dese comande.

Câteva estrase din lista noastră :

No.	Cafele:	C. fl.
1.	SANTOS, naturale și aleasă	1 Klgr. 2 40
2.	MENADO LIBERIA, boabe galbene foarte mari	1 " 2 90
4.	PORTORICO, foarte căutată	1 " 2 90
5.	PORTORICO-PIROLDI, cel mai fin	1 " 3 60
6.	CUBA, fină	1 " 3 —
7.	" mai fină	1 " 3 20
8.	" cea mai fină	1 " 3 50
9.	" mergele, calitate foarte bună	1 " 3 20
10.	" specialitate de finetă rară	1 " 3 70
13.	JAVA-AURIE, soiul ca Menado, ușoară	1 " 3 40
15.	CEYLON, fină	1 " 3 50
16.	" mărgele, mai fină	1 " 3 80
18.	MOCCA ARABĂ, tare zdrobită	1 " 3 60
20.	PORTORICO No. 4 —CUBA-MĂRGELE amestec	5 " 15 25
21.	JAVA-AURIE—JAMAICA, amestec	5 " 16 25
22.	MOCCA—CUBA, specialitate, "	5 " 18 25

În pacheta de 5 Klgr. se mai pot pune următoarele: Tea, Prăgături pentru tea (suiu Koestlin), Cocoladă și Cacao, Rum, Cognac, Liqueur și Vinuri Spaniole, Pești, Delicatesse, Orez, Cafea de Smohina (Surigat), Afx-oleu, Portocale, Mandule, Stafide, etc.

Așteptând comande de probe, suntem cu osebă stimă:

Romul Pascu utódaï, Fiume
magazin de cafea și tea în Fiume.